

ДВЕСТА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ

София, сряда, 2 октомври 1991 година

(Открито в 10 ч.)

Председателствували: председателят Николай Тодоров

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ (*звъни*): Господа, има необходимия кворум. Откривам заседанието.

СТОЮ ДУЛЕВ (*от място*): Дайте ги по партии, да видим как са. Няма кворум.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Продължаваме заседанието от вчера. Няма нови точки за дневния ред. Господин Станчев, много Ви моля.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Вчера стигнахме до глава трета. Днес продължаваме с глава четвърта. Глава четвърта е със заглавие "Оценка на въздействието върху околната среда". Отдолу има едно съкращение, но по препоръка на Законодателната комисия съкращението не го чета, то ще бъде заличено.

"Чл.19, ал.1. Всички дейности на физическите и юридическите лица и на държавните и общинските органи могат да бъдат подлагани на оценка за въздействие върху околната среда.

Ал.2. На задължителна оценка на въздействието върху околната среда от страна на компетентните държавни органи подлежат:

1. национални и регионални програми за развитие, териториалноустройствените и градоустройствените планове и техните изменения;
2. проектите и обектите по приложение 1 и 2;
3. проектите за строителство на обекти за производство на услуги и задоволяване на други нужди по преценка на общинските органи;
4. проектите за реконструкция и разширение на съществуващи обекти по предходните точки.

Ал.3. Компетентността на органите при провеждане на оценката за въздействие върху околната среда се определя според чл.27.

Ал.4. Списъкът на проектите и обектите по приложение 1 и 2 се води от министъра на околната среда, който може да поиска оценка на въздействието върху околната среда и за такива обекти, които не са включени в списъка, но са преценени от него като значими по въздействие.

Ал.5. За големи обекти оценката върху околната среда се извършва периодически по предписание на министъра на околната среда, но не по-рядко от веднъж на пет години.

Чл.20, ал.1. Право да участвуват в извършването на оценката на въздействието върху околната среда по чл.19, ал.2 имат всички заинтересовани физически и юридически лица.

Ал.2. Лицата по ал.1 следва да бъдат уведомени чрез средствата за масово осведомяване на национално или местно равнище или по друг подходящ начин за образуването на производството по оценка на въздействието върху околната среда не по-късно от един месец преди неговото начало.

Ал.3. Извършването на оценка на въздействието върху околната среда се възлага от компетентните органи на независими експерти, които:

1. имат професионална компетентност;
2. декларират, че не се намират в договорни отношения с инвеститора на проекта, изпълнителя и други пряко заинтересовани лица;
3. дават заключения, ръководейки се от изискванията на чл.2 и действащите в страната норми и стандарти за допустимо замърсяване на околната среда.

Чл.21. Авторът на проекта или инициаторът на дейностите по чл.19, ал.2 са длъжни да представят за започването на оценка на въздействието върху околната среда документация, която съдържа:

1. анотация на проекта;
2. описание на околната среда - предполагаем обект на въздействие;
3. прогноза за предполагаемото въздействие;
4. изложение на възможните начини за осъществяване на проекта, включително и отказ от него;
5. списък на страните, които могат да бъдат засегнати от бъдещото функциониране на обекта в описаната околна среда;
6. заключение;
7. други елементи по преценка на министъра на околната среда.

Чл.22, ал.1. Компетентният орган се произнася въз основа на експертното заключение, като изслушва мнението на участващите в производството лица.

Ал.2. Срокът за произнасяне на компетентния орган се определя от спецификата на проекта, като при образуване на производството мотивирано се определя конкретната му продължителност.

Общинските съвети или Министерството на околната среда съобщават писмено своето заключение на заинтересованите страни.

Ал.3. Производството на оценка на въздействието върху околната среда може да бъде прекратено, ако компетентният орган констатира "отсъствие на значими екологични въздействия". (В този текст, който имате съкращението

се заличава.)

След произнасянето на органа, заинтересованите страни могат по съответния ред да обжалват решението в срок от две седмици за местни проекти и четири седмици за проекти с национално значение.

Ал.4. Утвърденото заключение по оценка на въздействието върху околната среда е валидно за срок от една година, ако не е започнало изпълнението на проекта. Разходите по оценката на въздействието върху околната среда са за сметка на инвеститора.

Чл.23, ал.1. Компетентният орган забранява или спира дейността или осъществяването на проекти, за които извършената оценка за въздействието върху околната среда е отрицателна или за които задължителната оценка не е извършена или които не са снабдени с необходимите пречиствателни съоръжения.

Ал.2. При отрицателна оценка на въздействието върху околната среда по преценка на министъра на здравеопазването се извършва и оценка на здравословното състояние на засегнатите персонал и население."

Благодаря за вниманието. Това е съдържанието на глава четвърта.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли желаещи да се изкажат?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Няма.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Искам да кажа, че писмено е дошло предложение към чл.19, ал.2, т.3. Смята се, че това не е систематичното място на т.3 и мисля, че това е с основание, тъй като в ал.2 става дума за обектите, които подлежат на задължителна оценка. Следователно според предложението т.3 трябва да бъде изведена като отделна алинея, да речем шеста на същия член.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Надежда Илчева.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Благодаря Ви господин председател, правя следните предложения.

Чл.20 казва се, че право да участват в извършването на оценка за въздействието върху околната среда имат всички заинтересовани физически и юридически лица, а по-долу в ал.3 се казва: извършването на оценка за въздействие върху околната среда се възлага от компетентните органи на независимите експерти, които и т.л. вече гаранциите, които те трябва да дават.

Затова предлагам чл.20 да не бъде "право да участват в извършването...", а "в обсъждането на изготвената оценка за въздействие върху околната среда". Защото оценката може да се извършва само от компетентни лица.

След това чл.21. Не може въз основа на анотация да се изготвя оценка за

въздействието върху околната среда. Оценка се прави въз основа на цялостния проект за обекта. Вместо анотация на проекта и по-нататък да се дадат другите изисквания.

Нали разбрахте, господин Станчев? Не може, все едно и също да направи- те рецензия на книга въз основа на анотацията ѝ. Не може да се прави рецен- зия въз основа на анотация, а се запознавате и правите на самия труд.

И чл.2, ал.2. При отрицателна оценка на въздействието върху околната сре- да на дейностите, тъй като трябва обезателно тук ние да поясним, по прецен- ка на министъра на здравеопазването се извършва и оценка на здравословно- то състояние на засегнатия персонал и население, тъй като ние на проекти не можем да правим такива здравни изследвания. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не виждам други, заповядайте, господин Станчев.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Съжалявам, че трябва отзад напред. Последната бележка на госпожа Илчева я смятам за изключително уместна. Това е бележката по чл.23, ал.2 - по преценка на министъра на здравеопазване- то се извършва и оценка на здравословното състояние.

Това е текст за разпоредба към допълнителните или преходните разпоред- би. Там има такъв текст, където трябва да бъде добавена тази алинея.

Аз не зная как да процедираме? Друг път сме процедирали така, че се при- ема в момента текстът, а след това се намира систематичното място. Ако ис- кате сега, ако искате при допълнителните разпоредби ще намерим място за ал.2.

Госпожа Илчева е напълно права, тъй като не може да се извършва оцен- ка на здравословното състояние на нещо, което е в проект, т.е. след като няма- ме оказано вече въздействие върху околната среда.

Що се отнася до чл.21. Авторът на проекта или инициаторът на дейности- те е длъжен да представи за започването на оценката документация, която съ- държа. За да се открие процедура, за да има начало, трябва да имаме анотация. Тогава, когато се пише рецензията, тогава трябва да е налице и книгата. Но за да се открие процедурата компетентният орган трябва да разполага с някакво примерно описание, за да може на тази основа да каже - да, ще открием про- цедура или не, няма да открием процедура.

И чл.20, ал.1. Право да участвуват в извършването на оценката по чл.19, ал.2, имат всички заинтересовани физически и юридически лица.

Едно е правото на участие, друго е извършването. Този, който дава заклю- чението, трябва да отговаря на условията на ал.3. А този, който участвува, той може да се запознава с резултатите и с документацията така, както тя е предс-

тавена в следващия член. Той не носи отговорност. Този, който извършва и дава заключение, той има отговорност и неговите отговорности са определени в глава шеста. Какво той понася като, да речем, независим експерт при положение, че не отговаря на някои от тези условия. Да речем, че той декларира, че не се намира в договорни отношения с инвеститора на проекта, а в същото време той се е намирал и е дал някакво заключение, което се влияе от неговите договорни отношения. Такава хипотеза се разглежда в глава шеста. Но това е въпрос за отговорностите, а право на участие може да има всеки.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Държите ли на своето предложение? Дайте текста, ако трябва да се прегласува. *(Надежда Илчева от място: "Да, държа да се гласува моят текст")* Значи предизвиква спор чл.20, както разбирам. Вижте какво ще предложите.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Според мен, от бележките на госпожа Илчева е правомерна бележката по отношение на чл.23, ал.2, което ще стане, мога сега даже да посоча мястото, ще стане преходна разпоредба на # 2, ал.2, като сегашната ал.2 ще стане ал.3. Така че ние можем да я приемем в момента, но след това я включвам на необходимото систематично място.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре, прочетете да приемем това, за да изчистим текста след това изцяло за гласуване.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Ако госпожа Илчева настоява ние можем да гласуваме отделно чл.20, но аз не разбрах какво е точно предложението. *(Надежда Илчева от място: "Не може да участвуват в обсъждането на резултатите"...)*

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Добре, съгласен съм. Трябва текстът на чл.20, ал.1: "Право да участвуват в обсъждането на резултатите по извършената оценка на въздействието върху околната среда по чл.19, ал.2 имат всички заинтересовани физически и юридически лица".

Смятам, че така, с тази поправка, която е напълно приемлива вече, можем да гласуваме текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И така, госпожа Илчева, чухте ли предложението? То е прието вече, чуйте го сега.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Право да участвуват в обсъждането на резултатите по извършената оценка на въздействието върху околната среда по чл.19, ал.2 имат всички заинтересовани физически и юридически лица."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: По чл.21.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: По чл.21 смятам, че бележката не може да бъде приета. Искам да кажа, че в процеса на въвеждане или по-скоро на извеждане на текста от компютъра е допусната грешка. Има множество чис-

ло. Това е редакционна поправка. Авторът на проекта, или инициаторът... и по-нататък продължава в единствено число, а не "са длъжни", както е в множествено число.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре. Можем да пристъпим към гласуване с направените поправки, които са приети и от вносителя, и от тези, които са ги предложили. Преминаваме към гласуване на глава четвърта. Моля гласувайте!

Със 141 гласа за, 2 против, 3 въздържали се, глава четвърта се приема с направените добавки.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Глава пета.

Заглавие: "Права и задължения на държавните и общинските органи".

Ще дам номерацията така, както следва от поправката, тъй като в миналата глава имаме два повтарящи се члена, което е при изваждането на текста от компютъра.

"Чл.24. Министърът на околната среда:

1. разработва стратегията на правителството в областта на опазването на околната среда;

2. в рамките на тази стратегия разпределя средствата за научни изследвания, проекти и финансова помощ за значими мероприятия по опазване на околната среда, включително за физически и юридически лица, внедряващи екологически чисти технологии;

3. контролира състоянието на околната среда на територията на страната и морските пространства на Република България;

4. координира контролните функции на другите министерства и ведомства;

5. подготвя ежегодния доклад за състоянието на околната среда по чл.4;

6. информира постоянно обществеността за своята дейност чрез средства за масово осведомяване, свои специализирани издания и по други достъпни начини;

7. съвместно с министъра на здравеопазването и министъра на земеделието и другите компетентни държавни органи разработват:

а/ норми за емисии и концентрации на вредни вещества по райони, компоненти на средата и видове замърсители, както и за използването на възобновимите и невъзобновимите природни ресурси;

б/ статути на райони със застрашена околна среда и проекти за мероприятия за възстановяване на нормалните качества на средствата в тях, които представя за утвърждаване от Министерския съвет;

в/ инструкции за етикетирането на стоките в съответствие с изискванията

на чл.14;

г/ таблици за такси за използване на природните ресурси и допустимо замърсяване;

д/ инструкции за производството, транспортирането, складирането, употребата и депонирането на опасни вещества.

8. заедно с други държавни органи води списъка на застрашените представители на флората и фауната и контролира запазването на разнообразието на видовете и екосистемите;

9. стопанисва и разпределя централния фонд, образуван от припадащите се части на събираните такси за допустимо замърсяване и от евентуалните други източници на средства, свързани с опазването на околната среда;

10. издава и огласява методиките за контрол и оценка на въздействието върху околната среда по глава трета и четвърта, поддържа национална система за наблюдение и контрол върху състоянието на околната среда, възлага с договор извършването на дейности по глава втора, трета и четвърта, и издава лицензи за такова извършване.

11. представлява страната в междуправителствените организации и срещи по опазването на околната среда.

Чл.25, ал.1. Министерът на околната среда създава районни инспекции по околната среда, които са органи на министерството, като тяхната териториална компетентност може да не следва задължително административно-териториалното деление на страната.

Ал.2. Районната инспекция, в рамките на своята териториална компетентност и доколкото не е ограничена от компетенциите на висшестоящ държавен орган, упражнява съответно правомощията по т. 1, 2, 3, 6, 8 и 9 на чл.24.

Ал.3. В изпълнение на разпоредбите на предходната алинея районните инспекции обслужват общините, които не разполагат с оборудване и персонал по опазване на околната среда.

Ал.4. В изпълнение на своите правомощия районната инспекция издава писмени предписания и заповеди.

Чл.26. Общинските органи:

1. определя свои програми за опазване на околната среда, съгласувани с компетентните органи на Министерството на околната среда, а при необходимост - съответно и с Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието;

2. информират населението за състоянието на околната среда и за преднамерени действия и дейности, подлежащи на оценка на въздействието върху околната среда;

3. контролират деponирането на отпадъци и опасни вещества на тяхна територия;

4. изграждат, поддържат и експлоатират инсталации за пречистване на битовите отпадни води;

5. организират събирането и обезвреждането на битовите отпадъци;

6. стопанисват и разпределят местния фонд, образуван от принадлежащите се части от събраните такси за допустимо замърсяване и от евентуалните други източници на средства, свързани с опазването на околната среда.

Чл.27, ал.1. Когато резултатът от дейностите на физическите и юридическите лица и на държавните и общинските органи настъпва или не може да настъпи на територията на една община, компетентни да предприемат дължимите от закона действия и дейности са общинските органи.

Ал.2. Във всички други случаи компетентна е районната инспекция по околната среда, на чиято територия са разположени общините по ал.1. В случай, че общините са разположени на територията на различни районни инспекции по околната среда, компетентен е министърът на околната среда.

Ал.3. Споровете за компетентност между различни органи се решават от министъра на околната среда.

Ал.4. Висшестоящ административен орган по смисъла на Закона за административното производство относно общинските органи е районната инспекция по околната среда, а относно районните инспекции - министърът на околната среда.

Чл.28, ал.1. При извършено или възможно увреждане на околната среда, компетентният по предходния член орган може:

1. да спира производствени и други дейности до отстраняване на нарушението;

2. да прекратява производствени и други дейности, които причиняват или могат да причинят неотстраними вреди на околната среда и човешкото здраве;

3. да дава предписание за отстраняване на последици от увреждане.

Ал.2. Министърът на околната среда може да спира изгълъпването на актове на министерства и общински органи, които противоречат на разпоредбите на този закон."

Това е съдържанието на глава пета. По нея има бележки от господин Стайнов.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ГЕОРГИ ДЮЛГЕРОВ: Предложението съм направил писмено. Отнася се до задълженията на Министерството на опазване на околната среда. Предла-

гам т.10, последна, като задължение на министерството: "Определя стимулиращи цени за създадени вече отпадъци, станали суровини за други промишлености".

Какъв е мотивът ми? В много от промишленостите, особено в черната металургия има вече създадени отпадъци от рода на шлаки, барити, които са станали суровини за други промишлености и тъй като те вече са заангажирали определени места и тези, които са създали тези отпадъци просто злоупотребяват с цените.

Предлагам, ако не се възприеме да бъде нова точка към т.7, буква "г" - таблици за такси за ползуване на природни ресурси и отпадъци.

Държа един от двата варианта да бъде приет, тъй като е разглеждан в комисията и смятам, че този въпрос е актуален.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Илчева.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Моля по чл.23 /сега смелен на чл.24/ юристите да прецизират дали министърът на околната среда е държавен орган. Той води държавен орган, но самият той не е. Министерството е държавен орган. Моля да се прецизира и ако трябва да се смени "министър" с "държавен орган".

На стр.12 точка "д" - не може Министерството на околната среда да прави производствените инструкции. Моля да отпадне от точка "д" и да остане "инструкции за транспортирането, складирането, изготвянето.." и т.н. Самата производствена инструкция се прави от съответните компетентни лица.

Т. 9 на същата страница, последният ред, където се казва, че "от евентуалните други източници за средства" да се поясни, че става дума за финансиращи средства, тъй като това не са въобще средства, тук се отнася конкретно за финансови средства.

Т. 4 на същата страница, последният ред: "Издава лицензи за това извършване". Може да издава разрешения, но "лицензи" има много широк смисъл и аз смятам, че в един закон трябва да възят само термини, които са съвсем конкретни.

На стр.14, т. 6 /горе, преди чл.26/ - да се допълни "други източници на финансови средства", т.е. да конкретизираме, за да бъде по-ясно. Трябва да се поясни, защото "средства" е много общо понятие, а тук явно, че става въпрос за финансови средства.

Чл.27 /сега сигурно е чл.28/ "при извършване или възможно увреждане на околната среда" трябва да се допълни, че въз основа на оценка за въздействие на околната среда компетентните по член еди-кой си /трябва съответно да се измени и да стане чл.27/ органи може... и съответно следват техните задължения. Иначе оценката за въздействие на околната среда губи своя смисъл, ако

не го използваме иманно за такива цели - за спиране или подобряване на съответните дейности, подлежащи на такава оценка.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Предлагам чл.26, т. 1 - вместо "определят свои програми за опазване" да стане "съставят свои програми". Те трябва да ги съставят, а не да ги определят.

По-нататък: т. 3 "... контролира депонирането на отпадъци и опасни вещества на тяхна територия". Предлагам да стане "контролират отпадъците и опасните вещества на тяхна територия". "Депониране" е чужда дума и означава "складиране". "Депо" означава "склад". Да стане: "контролират отпадъците и опасните вещества на тяхна територия".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата госпожа Орбецова.

ВРЪБКА ОРБЕЦОВА: Колеги, не зная дали точно ще цитирам члена, може би става дума за чл.24 - за общинските органи. В т. 5 е казано, че те организират събирането и обезвреждането на битовите отпадъци. Аз смятам, че това даже е известно принизяване на тези общински органи, които са главно контролни органи, защото събирането и обезвреждането на битовите отпадъци - с това се занимава отдел "Чистота" или съответните фирми, които са сега към общинските съвети, а всъщност тук става въпрос по-скоро не за техническата дейност, която би трябвало да се извършва, както тук е казано "организируют събирането", а смятам, че е по-правилно да се каже, че те упражняват контрол или извършват контрол върху събирането и обезвреждането на тези битови отпадъци.

Освен това бе допусната тавтология. Става въпрос за т. 7, буква "д" от чл.22 - задълженията на министъра. Инструкции за производство, транспортиране, складиране, употреба и депониране. "Складиране" и "депониране" е едно и също. Може би тук е по-добре да се каже "и обезвреждане" - "складиране, употреба и обезвреждане на опасни вещества".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: По чл.24 за задълженията на министъра на околната среда смятам, че отговорното лице в държавния орган, наричан Министерство на околната среда, за което е издадено отделно постановление за неговия статут, е министърът на околната среда. Този въпрос беше обсъждан нееднократно и в Комисията по опазване на околната среда, и в Законодателната комисия, както и при обсъждането на закона на първо четене.

Към този член има предложение на господин Стефан Стайнов. То се отнася към т. 7. Няма да чета цялото предложение, преди да формулирам текста. Смисълът на предложението е към т. 7 да се добави "съвместно и с минис-

търа на строителството, архитектурата и благоустройството". Лично аз смятам, че това може да бъде написано, може да не бъде написано, но е възможно да се добави това, което е по-съществено в предложението на господин Стайнов, специално в т. "б" текстът да звучи така: "... статuti и режими на райони със застрашена околна среда, проекти и мероприятия за възстановяване нормалните качества на средата в тях, които представя за утвърждаване от Министерския съвет". Това е редакцията на господин Стайнов. Приемам изцяло тази редакция, тъй като тя е по-добра от тази, която е в текста. Ако господин Стайнов настоява можем във формулировката на т. 7 да добавим, след министъра на здравеопазването и министъра на земеделието, министъра на строителството, архитектурата и благоустройството, но смятам, че след като имаме и другите държавни органи не е задължително да се изброява и този министър.

По същата точка госпожа Илчева има предложение - инструкции за производство, транспортирането и складирането, тоест складирането, употребата и обезвреждането, приема се бележката на госпожа Орбецова, на опасни вещества. В един от първоначалните текстове думата производство не фигурираше. Тя е предложена от министъра на околната среда. Оттук нататък аз нямам мнение по предложението на министъра. Той смята, и това е текстът на един от законопроектите, внесен в комисията, и по-специално законопроектът, разработен от Министерството на околната среда, където това е функция на министъра. Очевидно инструкцията получава разрешение от министъра и това се разбира по смисъла. Не се разбира по съдържание, че министърът се занимава с конкретната методика по изработването. Аз схващам текста така. Може да се помисли за редакция и ако можете да ми помогнете, ще ви бъде благодарен.

По т. 9 предложението на госпожа Илчева е към края на изречението да се добави "и от евентуалните други източници на средства". Бележката е правилна и трябва да стане "други източници на финансиране, свързано с опазването на околната среда".

Аналогична е бележката и към т. 6 на чл.25, където текстът би трябвало да се чете по следния начин: "Стойностите и разпределят местния фонд, образуван от принадлежащите се части от събираните такси за допустимо замърсяване и от евентуалните други източници на финансиране, свързано с опазване на околната среда".

Приемам изцяло бележката на господин Георгиев към чл.26, т. 1 - "съставят свои програми за опазването на околната среда". Трябва да се чете така, а не "определят".

Госпожа Орбецова има бележка към чл.26, т. 5 - "контролират събира-

нето и обезвреждането на битови отпадъци". Тази редакция е по-добра от тази в момента.

Има бележка на госпожа Илчева към чл.24, т. 10 да отпадне терминът "лицензи" и да се въведе терминът "разрешение". Лиценз е удостоверение за извършване на някаква дейност в този случай. Така че би трябвало да се запази този правен смисъл. Наистина в нашето право се появи друг смисъл на термина лиценз. Например, неотдавна терминът лиценз беше използван за заместител на термина концесия, например за проучването на българския шelf за добив на нефт и газ. Но от това, че ние имаме разширяване на правния смисъл на термина лиценз още не означава, че ние трябва да го потвърждаваме с отделен законов акт. Смятам, че в т. 10 трябва да остане терминът лицензи. С тези бележки смятам, че тази глава би могла да бъде гласувана. Всички бележки се приемат с изключение на тази на госпожа Илчева за термина лицензи.

Аргументацията по предложенията на господин Дюлгеров е малко по-дълга и затова я оставих за края. Господин Дюлгеров, този въпрос беше обсъждан в комисията след първо четене, де факто Ването предложение означава административно определяне на цени на така наречените вторични суровини, на вторични ресурси. За мен такъв подход не е приемлив. Все пак има пазарни механизми за определянето на цените. Ако господин Дюлгеров настоява, ще го подложим на гласуване. Разбирам, че има предвид поощряване, но то е дадено като отделна разпоредба в Закона за данъка върху оборота и акцизите. Там има отделни разпоредби за вторичните суровини, тоест за рециклаж.

Имаше два варианта на предложението на господин Дюлгеров към чл. 24, т. 7, буква "г". Той предлага към текста, който в момента гласи: "таблицы за такси за ползване на природни ресурси" да се добави "и отпадъци". Смятам, че, независимо от всичко, таксите са определена финансова операция. Де факто това, когато например аз произвеждам стъкло или бутилки и ги чупя, а след това се превръщат във вторична суровина или първична суровина за производство на друг завод, също за някакво стъкло, или за листови стъкла, тук министърът не може да определи тази такса. Този продукт или счупената бутилка могат да продам на когото искам, стига да има кой да я купи. Цената ще се определя от сделката между мен и купувача, а не от министъра на околната среда. В този смисъл не мога да приема това предложение.

Госпожа Илчева има предложение по чл.28, ал.1 при извършено или възможно увреждане на околната среда според нея трябва да се посочи основанието. Приемам идеята. Трябва да се редактира, "при извършено или възможно увреждане на околната среда, констатирано чрез оценка на въздействието, компетентният по предходния орган може..."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Стайнов.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Аз съжалявам, че колегата Станчев не запозна народното представителство с всичките мои предложения. И колкото и да ми е неприятно, всичките се отнасят за тази глава - започват с чл.22 и 24. Те не се отнасят за друга глава. Затова искам да кажа само две думи, с молба, ако се подкрепят от господин Станчев - да се гласува общо. А ако не се подкрепят, настоявам да се гласуват поотделно.

Става дума, уважаеми колеги за следното. По целия цивилизован свят устройството на територията се е превърнало в едно от основните средства за провеждане на екологосъобразна политика. Дори в нашата страна няма друг закон освен този за опазване на околната среда и здравеопазването. Имам предвид освен тези два - няма друг закон освен Законът за териториалното и селищното устройство, който еднозначно, императивно и безкомпромисно да поставя задачите на тази сфера в сферата на опазването на околната среда още тогава, когато в България нямаше държавен орган по опазване на околната среда.

Така че когато аз поставям въпроса изрично на три места да бъде записано: "министерството, респективно министъра на строителството и т.л." не става дума за извеждане на един от другите компетентни органи, а става дума за извеждането засега на единствения управомощен със закон орган да участва в провеждането на тази политика.

Второ, бих предложил също така националната програма за опазване на околната среда да се разработва от министъра съвместно с другите министри. Предложението не е формално. Дошло е време, и това е концепция възприета вече от Асамблеята на Организацията на обединените нации с концепцията за устойчивото развитие, всички и всякакви дейности да се целенасочат в съответствие с изискванията за целесъобразност. Следователно, останалите министри, ако мога да кажа, не могат повече да бъдат опоненти на министъра на околната среда, а трябва да му сътрудничат и в процеса за изработването на националната, на правителствената програма, вече да са съобразили своята дейност с неговите изисквания.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Не всички министри.

СТЕФАН СТАЙНОВ: Съвместно с другите компетентни министри - тези, които имат отношение. Такова е предложението. И третото ми предложение се отнася до чл.25 /отнася се до чл.27/. То е предложение за ал.3 със следния текст: "Редът и условията за задължителната оценка на въздействието върху околната среда на програмите и планове по чл.17 /става дума за териториално-устройствените и градоустройствените/ се определят от министъра на

околната среда, съвместно с министъра на строителството, архитектурата и благоустройството". Става дума за това, че по силата на действащия закон и по практиката на всички развити страни /мога да го твърдя еднозначно и категорично/ има изградена цяла система на експертна дейност на устройствените разработки. Логично и нормално е тази дейност да се интегрира с оценката за въздействието по следната елементарна причина: в устройствените планове, уважаеми колеги, се залагат намерения за усвояване на територията, които се превръщат в конкретна инициатива години по-късно. И логично е да бъдат оценявани още потенциалните намерения за инициатива, а не в етап, в който инициативата, ако не е материализирана, то поне е свързана с голям разход на пари за изработване на проекти и т.н. Това е смисълът на моите предложения и моля, ако господин Станчев ги поддържа, да бъдат гласувани заедно с основния текст.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Аз се извинявам, че последното предложение не го прочетох. То стана съвсем случайно и според мен систематичното място на този член, на тази разпоредба, а именно: "Редът и условията на задължителна оценка на въздействие върху околната среда и т.н." /както беше прочетено от господин Стайнов, да не го чета отново/ е в чл.19.

Аз предлагам да го приемем сега, а след това ще го включа в чл.19, във вид на нова ал.4, като по-нататък се измени номерацията. Тосет регламентацията и процедурата по оценката са дадени в чл.19.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Значи трябва да гласуваме само това предложение. Прочетете го тогава.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Чл.19, ал.4. Редът и условията на задължителната оценка на въздействието върху околната среда на планове и програмите се определят от министъра на околната среда, съвместно с министъра на строителството, архитектурата и благоустройството."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на този допълнителен текст.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Момент, имаше към т. 1, ако правилно съм Ви разбрал, господин Стайнов, стратегията да се разработва съвместно с ...

СТЕФАН СТАЙНОВ (от място): Компетентните министри.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Те се добавят на съответното място.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Виждате ли, а кой носи отговорността тогава? Не може.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Станчев, дайте да гла-

суваме члена.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Не, аз все пак искам да е ясно. Ние определяме компетенциите на министъра на околната среда. Ние не може в самото начало, в първата точка на определянето на тези компетенции, да казваме, че това е съвместна отговорност. На мен така ми се струва.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Един момент. Вие предложихте един текст, който да се гласува за чл.19. Дайте да гласуваме, за да свършим с това. Вие попречихте на гласуването вече. Да не се получи объркване.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Към чл.19 предлагаме: "Редът и условията на задължителната оценка на въздействието върху околната среда се определят от министъра на околната среда съвместно с министъра на строителството, архитектурата и благоустройството."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: По този текст няма възражения. Моля, гласувайте! Със 150 гласували за, 1 против, 2 въздържали се, се приема нова алинея към чл.19.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Предлагам да гласуваме, няма спорове по останалите текстове, с изключение на добавката на господин Стайнов. Вещност тя може да бъде включена в т. 1 на чл.24, която да гласи: "Министърът на околната среда разработва съвместно със съответните министри стратегия на правителството в областта на околната среда".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не беше ли със съответните компетентни министри?

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Съответните министри" - аз се консултирах преди малко с господин Първанов. Той каза, че от правнотехническа гледна точка, от терминологична гледна точка може да се каже така.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре. Моля, гласувайте тази добавка към чл.24, т. 1.

Със 154 гласували за, 2 против, 2 въздържали се, се приема добавката към чл.24, т. 1.

Сега пристъпваме към гласуване на глава пета изцяло. Моля, гласувайте.

Със 153 гласували за, 3 против, 3 въздържали се глава пета се приема.

Преминаваме към последната глава шеста.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Глава шеста, заглавие "Отговорности". Един древен философ е казал, че тогава когато се нарушава писмото, започва да се разрушава и светът. Има малко печатни грешки. Чета в нова номерация, раздален е отделно този лист.

"Чл.29. Който виновно причини другиму вреди или от замърсяване или от увреждане на околната среда е длъжен да ги обезщети.

Чл.30, ал.1. Увредените по предходната алинея лица, могат да прелявят иск за осъждане на нарушителя да преустанови нарушението и да отстрани последиците от замърсяването.

Ал.2. Исковете за преустановяване на нарушението и за отстраняване на последиците от замърсяването могат да бъдат предявявани и от общинските органи, сдружението на гражданите с идеална цел и от всеки гражданин.

Чл.31. Обезвреждане на вредите, причинени от пресгранично замърсяване на околната среда, се осъществява въз основа на международен договор, по който Република България е страна, а ако няма такъв - въз основа на общите правила на международното право.

Чл.32, ал.1. За нарушение на този Закон по опазването на околната среда, което не представлява престъпление, на нарушителите се налагат имуществени санкции от 200 до 15 000 лева.

ИВАН ПЪРВАНОВ (от място): Не имуществени санкции, моля ви се, това са глоби.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Добре, глоби.

Ал.2. Ако административното нарушение е извършено повторно или от длъжностно лице, глобата е в размер от 2 000 до 30 000 лева.

Ал.3. При явно маловажни нарушения, глобата е до 200 лева.

Чл.33. Независим експерт по оценка на въздействието върху околната среда, който наруши чл.20, ал.3, т.3, се наказва с глоба от 1 000 до 10 000 лева, ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл.34, ал.1. За нарушение по чл.7, чл.14 и неизпълнение на предписание по чл.11, ал.2 и чл.23, ал.1, на фирми и предприятия се налагат имуществени санкции от 5 000 до 250 000 лева.

Ал.2. Санкцията е от 20 000 до 2 000 000 лева, когато:

1. нарушението е извършено повторно;

2. нарушенията са значителни и са довели до невъзстановими вреди за околната среда и човешкото здраве;

3. дейностите са забранени със съдебни решения.

Ал.3. В маловажни случаи по ал.1 санкцията е от 1 000 до 10 000 лева.

Чл.35. Актовете за установяване на нарушение на този Закон по опазване на околната среда се съставят по реда на Закона за административните нарушения и наказания от компетентния орган по чл.27, а наказателните постановления се издават от министъра на околната среда."

Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И така, имате ли бележки и предложения?

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: Господин председател, аз смятам, че няма предложение. Никой не дава такива, моля да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате ли някакви предложения за промени? Няма. Моля, пристъпете към гласуване на глава шеста.

Със 148 гласа за, 4 против и 3 въздържали се, глава шеста се приема.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Допълнителни разпоредби.

1. Т.1. По смисъла на този закон околната среда е комплекс от естествени и антропогенни фактори и елементи, които се намират в състояние на взаимна зависимост и влияят върху екологичното равновесие и качеството на живота, здравето на хората, културното, историческото наследство и ландшафта.

Т.2. Опазването на околната среда е дейност, която е насочена към предотвратяване на деградацията на околната среда, нейното възстановяване, запазване и подобряване, и включва събирането на информация и контрол за състоянието и предварителната оценка на въздействието върху околната среда на проектираните дейности.

Т.3. Природните ресурси са частите на органичната и неорганичната природа, които се използват или могат да бъдат използвани от човека за задоволяване на негови нужди.

Т.4. Възобновими ресурси са тези, които естествено възстановяват или чрез специални дейности могат да бъдат изцяло или частично възстановени и за които се смята за доказано, че се възстановяват с темпове, съпоставими с темповете на тяхната експлоатация. Всички останали ресурси са невъзобновими.

Т.5. Замърсяването на околната среда е промяна на качествата и в следствие на възникване и при внасяне на физически, химически или биологически фактори от естествен или антропогенен източник в страната или извън нея, независимо дали се превишават действащите в страната норми.

Т.6. Увреждането на околната среда е такова нейно замърсяване, което нарушава или може да наруши необратимо равновесието на екосистемите над границите на действащите норми и стандарти.

Т.7. Опасни вещества са тези, чието производство, транспортиране, складиране, употреба или изхвърляне поради свойствата им, уврежда или може да увреди човешкото здраве, качествата на околната среда, флората, фауната, биоресурсите и биотата.

Това е текстът на раздела за Допълнителните разпоредби.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли бележки?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Няма.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте Допълнителни-

те разпоредби.

Със 154 за, 1 против, въздържали се няма, приемат се Допълнителните разпоредби.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Преходни разпоредби.

2. Ал.1. Изготвените преди влизането на този закон в сила програми, планове и проекти, както и действащите източници на замърсяване, пуснати в експлоатация без оценка на въздействието върху околната среда или при констатирано замърсяване по реда на глава трета и глава четвърта от този закон подлежат на оценка на въздействието върху околната среда."

Тук идва гласуваната разпоредба на предишната ал.2 на чл.23, която гласи: /значи това ще бъде ал.2 на # 1/ "При отрицателна оценка на въздействието върху околната среда по преценка на министъра на здравеопазването се извършва и оценка на здравословното състояние на засегнатите персонал и население.

Ал.3. Констатираните и подложените на оценка на въздействието върху околната среда източници на замърсяване по реда на чл.20 са длъжни да приведат дейността си в съответствие с допустимите норми в срок, определен от министъра на околната среда, но не по-голям от 5 години от влизането на този закон в сила.

Ал.4. Изтичането на срока по предишната алинея не отменя задълженията по този закон."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли бележки? - Няма. Моля, гласувайте Преходните разпоредби!

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Докато трае гласуването искам да кажа, че по Заключителните разпоредби на членовете на Законодателната комисия са раздадени текстовете на Наказателния кодекс, които подлежат на промяна. Това са изменения на глобите, които би трябвало да се плащат в съответствие с глава шеста. Онези от народните представители, които искат да следят текстовете на Наказателния кодекс могат да получат тук копие от тези текстове. Не сме ги размножили, защото един от принципите на работа на нашата комисия, това е да икономисваме хартия. Това е един доста обширен все пак текст и доста голямо копие от Наказателния кодекс. Така че много моля, който иска да дойде да си вземе. Има достатъчно копия за тези, които искат да следят специално текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Със 156 гласа за, 1 против, 1 въздържал се се приемат и Преходните разпоредби.

ДОКЛАДЧИК КРАСЕН СТАНЧЕВ: "Заключителни разпоредби.

3. В Наказателния кодекс се правят изменения и допълнения както след-

ва:

1. Чл.221а се изменя така:

Ал.1. Който нареди или в нарушение на своите задължения допусне да се вземе и използва за строителство и за други неземеделски нужди отчуждена или непредадена по установения ред земеделска земя или ласища, се наказва с лишаване от свобода до 3 години и глоба от 1 000 до 10 000 лева.

Ал.2. Който продължи, нареди или в нарушение на своите задължения допусне да бъде продължено строителството или друго неземеделско ползуване върху земи по предходната алинея, след като строежът или другото ползуване са били спрени от надлежните органи по установения ред, се наказва с лишаване от свобода до 5 години и с глоба от 2 000 до 10 000 лева.

2. В чл.235, ал.1 думата "двеста" се заменя с думите "две хиляди".

3. В чл.236 думата "петстотин" се заменя с думите "пет хиляди".

4. В чл.237, ал.1 думите "двеста до хиляда" се заменят с думите "петстотин до пет хиляди".

5. В чл.237, ал.2 думата "петстотин" се заменя с думите "пет хиляди".

6. В чл.238, ал.1 думите "се наказва в тежки случаи" се заменят с думите "в немаловажни случаи", а след думите "или глоба до хиляда лева" - с думите "и с глоба до пет хиляди лева".

7. В чл.239, ал.1, след думата "предприятие" се добавя думата "фирма", а думите "или с глоба до хиляда лева" се заменят с думите "както и с глоба до пет хиляди лева".

8. В чл.278а, ал.1 се заличават думите "и с това причини значителна вреда" и след "поправителен труд" се добавят думите "както и с глоба от петстотин до пет хиляди лева".

9. Чл.278а, ал.2 се изменя така: "За маловажни нарушения по предходната алинея наказанието е глоба до хиляда лева, налагана по административен ред".

10. В чл.278а, ал.3 думата "пет" се заменя с думата "десет".

11. В чл.352, ал.1, думите "до три хиляди" се заменят с думите "от пет хиляди до двеста и петдесет хиляди".

12. В чл.353а, ал.1 думите "сто хиляди" се заменят с думите "един милион".

13. В чл.353, ал.1 думата "триста" се заменя с думите "пет хиляди", а думите "три хиляди" - с думите "петдесет хиляди".

14. Създава се нов член 353а със следното съдържание: "Длъжностно лице, което в кръга на служебните си задължения укрие или разгласи невярна информация за състоянието на околната среда и нейните компоненти - въздух, вода, почва, морски пространства - и от това последват немаловажни вреди за околната среда, живота и човешкото здраве, се наказва с лишаване от свобода до

пет години и глоба от пет до петдесет хиляди лева."

4, ал.1. Този закон влиза в сила и в Закона за защита на природата /обнародван в ДВ, бр.47, от 1967 г., изм. и доп. в ДВ, бр.3 от 1977 г., бр.28 от 1982 г. и бр.26 от 1988 г./ се отменят:

1. Член 1;

2. Чл.чл. 28 - 34.

Ал.2. В Закона за защита на природата думите "Комитет по опазване на околната среда" се заменят с думите "Министерство на околната среда".

Ал.3. В Закона за опазване на въздуха, водите и почвата от замърсяване /обнародван в ДВ, бр.84 от 1963 г., изм. и доп. в ДВ бр.26 от 1968 г., бр.29 от 1969 г., бр.95 от 1975 г., бр.3 от 1977 г., бр.1 от 1978 г. и бр.26 от 1988 г./ се отменя чл.24.

5. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет."

Искам да кажа, че текстовете на тези разпоредби са минали през Министерството на правосъдието, през Министерски съвет и през Законодателната комисия. Аз по тях нищо не мога да добавя. Това са текстове, които смятам, че няма какво да пишаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ако няма бележки, моля пристъпете към гласуване.

Със 152 гласа за, 7 против, 9 въздържали се се приемат и Заключителните разпоредби. *(Ръкопляскания)* И с това се приема и Законът за околната среда. *(Ръкопляскания)*

(Текстът на закона - Приложение 2, II)

ПЕТЪР БЕРОН: Уважаеми колеги, благодаря ви много, че останахте тук, за да гласуваме този закон. Това, за което "Екогласност" дойде в Народното събрание, беше постигнато и ние с чест си отиваме от тук. Благодаря ви. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Докато дойде господин Джеров, за да преминем нататък, искам да гласуваме много бързо две поименни сменя.

Съгласно чл.147 на Конституцията, ал.5 положението на член на Конституционния съд е несъвместимо с длъжността министър най-напред и също така несъвместимо с мандата на депутат.

Аз много ви моля да удовлетвори молбите на тези членове на Конституционния съд, които са избрани от Народното събрание.

Най-напред предлагам да освободим министър Пенчо Пенев като министър на правосъдието. Много моля, гласувайте за това решение!

Със 171 гласа за, 1 против и въздържали се 2 освобождава се Пенчо Пенев като министър на правосъдието.

А сега да гласуваме още веднъж да го освободим от неговия депутатски мандат. (*Гласове от залата: "Нека да гласуваме за всички"*) Не, за всеки един поотделно трябва да има решение. Моля, гласувайте освобождаването на господин Пенчо Пенев като депутат.

Утре Конституционният съд ще положи клетва. Насрочен е часът вече и затова трябва да го направим сега още, за да бъдат свободни.

Със 162 гласа за, 2 против, въздържали се - няма, Пенчо Пенев се освобождава от депутатския си мандат.

А сега гласуваме за Николай Павлов.

163 за, 2 против и въздържали се 3 - освобождава се господин Николай Павлов.

Гласуваме за господин Иван Първанов. Пристъпете към гласуване за неговото освобождаване.

167 за, няма против, 3 въздържали се - освобождава се.

Гласувайте за освобождаването на господин Любен Корнезов като депутат.

153 за, против 2, въздържали се 2 и господин Любен Корнезов се освобождава от своя депутатски мандат.

Преминаваме към точка трета:

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА СМЕТНАТА ПАЛАТА.

Има думата господин Иван Тенев. (*Оживление в залата*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Какво искате?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да приемем т. 8.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: След това веднага минаваме към законопроекта за изменение и допълнение на Закона за пенсиите.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да! Точно така!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пак ще го разгледаме по глави, ако сте съгласни.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: Законопроектът е приет на първо четене. Състои се от три глави, преходни и заключителни разпоредби. Формално предлагам да се гласува по глави.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте да се приеме законът по глави.

157 за, 2 против и 2 въздържали се - приема се гласуването да стане по глави.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: Заглавие "Закон за Сметната палата". Моля, да се гласува.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Гласувайте заглавието "Закон за

Сметната палата".

150 за, 1 против, няма въздържали се - приема се заглавието.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: Уважаеми колеги, моля за вашето внимание. Чета цялата глава първа:

"Глава първа "Задачи и структури"

Чл.1, ал.1. Този закон урежда статута и дейността на Сметната палата, която осъществява контрол върху изпълнението на бюджета.

Ал.2. Сметната палата контролира:

1. резултатите от събирането на държавните приходи от данъчната и митническата администрация и законосъобразното ефективно и икономично изразходване на средствата по държавния бюджет;

2. спазване на финансовата и счетоводната дисциплина;

3. използването на средства от държавния бюджет от предприятия и народни съвети;

4. държавния дълг.

Чл.2. Сметната палата проверява:

1. изпълнението и отчитането на държавния бюджет;

2. отчетността по държавния бюджет на премии, дотации, субсидии и други средства и тяхното разходване;

3. средствата от държавния бюджет в други предприятия и народни съвети;

4. предоставените кредити на държавния бюджет и тяхното ефективно използване;

5. взаимоотношенията на Българската народна банка с държавния бюджет;

6. условията за възникването и погасяването на държавния дълг и неговото използване в управлението на икономиката;

7. събирането и разходването на средствата в обществените осигурителни фондове;

8. финансовите резултати от приватизацията.

Чл.3. Сметната палата може да дава и консултации по проекти за бюджетите на държавата, по икономическата ефективност на правителствените програми, инвестиране с бюджетни средства, както и становища по проекти на нормативни актове, свързани с дейността ѝ.

Чл.4. Длъжностните лица и гражданите са длъжни да оказват съдействие на служителите на Сметната палата при изпълнение на служебните им задължения.

Чл.5. Сметната палата се състои от Върховна сметна палата и територи-

ални сметни палати. По решение на Върховната сметна палата могат да се създават филиали.

Чл.6. Върховната сметна палата се ръководи от президент. При нея се създават отделения и сектори. Президентът на Върховната сметна палата назначава и необходимия брой ревизори и друг обслужващ персонал.

Чл.7, ал.1. Народното събрание избира за президент на Върховната сметна палата лице с висше икономическо или юридическо образование за срок от 9 години.

Ал.2. За президент на Върховната сметна палата не може да бъде избрано лице, което е било министър или е заемало изборна длъжност в централен орган на политическа партия през последните 4 години преди избора.

Ал.3. Правомощията на президента се прекратяват от Народното събрание по негова молба, когато е осъден за престъпления от общ характер и смърт.

Чл.8. Президентът на Върховната сметна палата:

1. представлява Сметната палата;
2. осъществява ръководство и контрол, носи отговорност за дейността на Сметната палата;
3. внася в Народното събрание доклади за резултатите от проверки и анализи, извършени от Сметната палата;
4. представя ежегоден отчет в Народното събрание за дейността на Сметната палата, който се публикува;
5. назначава и освобождава председателите на териториалните сметни палати и ръководителите на отделения и сектори, както и финансовите ревизори на Върховната сметна палата, които трябва да са с висше икономическо или юридическо образование;
6. определя седалищата на териториалните сметни палати и на филиалите.

Чл.9, ал.1. При Върховната сметна палата се създава колегиум, който се състои от президента и от ръководителите на отделения.

Ал.2. Колегиумът се произнася по:

1. основните насоки и методологията на финансовия контрол;
2. резултатите от финансовите ревизии и други контролни проверки от републиканско значение;
3. годишния отчет за дейността на Сметната палата и докладите, които президентът на Върховната сметна палата внася в Народното събрание;
4. възражения срещу констатации по ревизионни документи.

Чл.10. Резултатите и реализацията на финансовите ревизии и проверки, както и възражения срещу констатации по ревизионни документи се разглеж-

дат от състава на отделението с участието на ръководителите на сектори.

Чл.11. Териториалната сметна палата се ръководи от председател и се състои от отдели и сектори. Председателят на Териториалната сметна палата назначава ръководителите на отдели и сектори и необходимия брой ревизори и обслужващ персонал.

Чл.12. Председателят на Териториалната сметна палата представлява, ръководи, контролира и отговаря за контролната дейност на палатата.

Чл.13. При Териториалната сметна палата се създава колегия в състав: председателят на палатата и ръководителите на отделенията и секторите, които се произнасят по:

1. резултатите и реализацията на финансовите ревизии и други контролни проверки в бюджетни учреждения и предприятия с участие на бюджетни средства;

2. възражения срещу констатации в ревизионни документи, както и при разногласия между контролора, главния счетоводител и разпоредителя с кредитите.

Чл.14. Годишният бюджет на Сметната палата се утвърждава от Народното събрание по предложение на президента на Върховната сметна палата."

Това е глава първа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли предложения?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Няма!

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ (от място): Предлагам навсякъде където е казано "президент" да се употреби "председател".

ВЕЛИКО ВЕЛИКОВ (от място): Има ли писмено предложение? Няма. Да пристъпим към гласуване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ако няма други предложения, пристъпваме към гласуване на глава първа.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ (от място): Държа на тази промяна.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: Предложението, което се направи вместо "президент" да се въведе наименование "председател" приемам и то ще бъде отразено в закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре, приема се и ще се направи редакционна поправка.

Със 160 за, 2 против, няма въздържали се - глава първа се приема, като навсякъде думата "президент" се заменя с "председател".

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: "Глава втора "Контролна дейност"

Чл.15, ал.1. В бюджетните учреждения председателят на съответната Териториална сметна палата, съгласувано с ръководители на учреждението наз-

начава "контролър".

Ал.2. Броят на контролърите по учреждения се определя от Върховната сметна палата и Министерството на финансите. Допуска се за няколко бюджетни учреждения да се назначава един контролър.

Чл.16, ал.1. Контролърът осъществява предварителен, текущ и последващ контрол за законосъобразността на бюджетните приходи и разходи.

Ал.2. Всички приходни и разходни документи задължително се предоставят на контролора за заверка.

Ал.3. При невъзможност за заверка и при разногласие между контролора, главния счетоводител и разпоредителя с кредитите, изпълнението по разходите не се спира. В тези случаи контролърът информира съответната Териториална сметна палата.

Ал.4. Контролърът има право да съставя актове за начет.

Чл.17, ал.1. Сметната палата осъществява контролната си дейност чрез финансови ревизии, проверки, проучвания и анализи по ежегоден план, приет от колегията на Върховната сметна палата.

Ал.2. По преценка на Сметната палата се извършват извънпланови ревизии и проверки по постъпили искания и сигнали.

Чл.18, ал.1. При осъществяване на контролната дейност на Сметната палата финансовите ревизори имат следните правомощия:

1. да искат обяснения от длъжностни лица и граждани за изясняване на факти и обстоятелства от значение за проверката;
2. да извършват насрещни проверки;
3. да назначават вещи лица;
4. да проверяват паличността на паричните и материалните ценности и записванията по счетоводните документи;
5. да изискват планове, отчети, баланси, справки-извлечения и други документи;
6. да изземват документи за осигуряване на доказателства, да запечатват каси и складове и други помещения в проверяваните обекти.

Ал.2. На свободен достъп в проверяваните обекти при изпълнение на възложените им задачи.

Чл.19, ал.1. При извършените финансови ревизии, проверки, проучвания, наблюдения и анализи се съставят ревизионни документи: ревизионен акт, ревизионна записка и акт за начет - доклад.

Ал.2. Констатациите по ревизионните актове, актовете за начетите и докладите трябва да бъдат подкрепени с доказателства.

Ал.3. Проверяваните лица и ръководителите на обектите дават обяснение

в срок от седем дни.

Ал.4. По обясненията се съставя обосновано заключение, което е неразделна част от ревизионния документ.

Чл.20. Ревизорите от Сметната палата могат да налагат обезпечителни мерки, предвидени в Гражданския процесуален кодекс.

Чл.21. Сведения за извършените финансови ревизии и проверки до окончателното им приключване не се дават. Длъжностните лица на Сметната палата са задължени да спазват производствената и търговската тайна на проверяваните обекти.

Чл.22, ал.1. При действия, които създават опасност за увреждане на държавното имущество или за незаконосъобразно разходване на бюджетни средства, председателят на Върховната сметна палата по предложение на председателя на Териториалната сметна палата издава постановление за спирането им.

Ал.2. Възражения срещу постановления по предходната алинея се подават в седемдневен срок пред колегиума на Върховната сметна палата.

Чл.23, ал.1. Възражения срещу констатациите в ревизионни документи, съставени от Териториалната сметна палата, се подават в 14-дневен срок от съобщението до колегиата на съответната Сметна палата. Решението на колегиата може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщението пред колегиума на Върховната сметна палата.

Ал.2. Възражения срещу констатации в ревизионни документи, съставени от Върховната сметна палата, се подават в 14-дневен срок от съобщението пред колегиума на Върховната сметна палата.

Ал.3. Решенията на колегиума на Върховната сметна палата са окончателни.

Чл.24, ал.1. Върховната сметна палата изпраща обобщени резултати от ревизиите и проверките на съответните министри, ръководители на бюджетни учреждения, на предприятия и народни съвети, с участие на бюджетни средства, за отстраняване на условията и последиците от установените нарушения. В едномесечен срок те са длъжни да вземат мерки и да уведомят Върховната сметна палата.

Ал.2. При неизпълнение на задълженията по предходната алинея председателят на Върховната сметна палата внася доклад с предложение в Министерския съвет или в Народното събрание за приемане на окончателно решение.

Чл.25. Върховната сметна палата внася доклад в Народното събрание по отчета на министъра на финансите за изпълнението на бюджета."

Това е съдържанието на глава втора.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли бележки? Няма. Моля, да се пристъпи към гласуване на глава втора от законопроекта за Сметната палата.

Със 166 гласували за, 1 против, 1 въздържал се се приема глава втора.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: "Глава трета "Отговорности"

Раздел I

Отговорност на проверяваните лица

Чл.26, ал.1. За вреди, причинени на бюджетни учреждения, на предприятия и народни съвети с участие на бюджетни средства, виновните лица носят пълна или ограничена имуществена отговорност съгласно закона.

Ал.2. Пълната имуществена отговорност се осъществява по съдебен ред.

Ал.3. Ограничената имуществена отговорност се осъществява при условия и реда, определени от Кодекса на труда.

Чл.27, ал.1. При данни за извършено престъпление Сметната палата изпраща ревизионните документи на прокуратурата за образуване на наказателно преследване срещу виновните лица.

Ал.2. При отказ за образуване или прекратяване на наказателно преследване ревизионните документи се връщат служебно на съответната Сметна палата.

Раздел II

Дисциплинарна отговорност на служителите от Сметната палата

Чл.28, ал.1. Служителите на Върховната и на териториалните сметни палати освен за нарушенията, предвидени в Кодекса на труда, носят дисциплинарна отговорност и за:

1. непълно или неефективно отразяване на констатации в ревизионни документи;
2. превишаване на правата като контролни органи;
3. използване на служебно положение и противозаконопни имуществени облаги, когато не съставляват престъпление;
4. нарушаване на производствената и търговската тайна на проверяваните обекти.

Ал.2. За допуснати нарушения по предходната алинея се налагат наказания, предвидени в Кодекса на труда.

Чл.29, ал.1. Дисциплинарното преследване се възбужда от председателя на Върховната сметна палата по негова инициатива, по искане на органите на съдебната власт и по сигнали на държавни органи.

Ал.2. Дисциплинарните наказания се налагат от дисциплинарен съвет при

Върховната сметна палата.

Ал.3. Дисциплинарният съвет се състои от пет членове и се избира от колегията на Върховната сметна палата за срок от пет години.

Чл.30, ал.1. Дисциплинарният съвет разглежда предложението за дисциплинарно наказание в 14-дневен срок от постъпването му.

Ал.2. Лицето, срещу което е възбудено дисциплинарно преследване, може да даде отговор и да посочи доказателства в седемдневен срок от уведомяването за образуването на дисциплинарно дело.

Ал.3. Решението с мотивите се обявява в същото заседание.

Чл.31. Решението на Дисциплинарния съвет може да се обжалва в 14-дневен срок пред Върховния административен съд.

Раздел III

Административно-наказателна отговорност

Чл.32, ал.1. При неизпълнение на постановление за спиране по чл.22, ал.1 от този закон, виновните лица се наказват с глоба от 200 до 1000 лева.

Ал.2. При повторно нарушение по предходната алинея, глобата е до 2000 лева.

Чл.33, ал.1. Актовете за установени нарушения се съставят от служителите на Сметната палата, а наказателните постановления се издават от председателя на Върховната сметна палата или от упълномощено от него длъжностно лице.

Ал.2. Съставянето на актове, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършва по реда на Закона за административните нарушения и наказания."

Това е съдържанието на глава трета.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Чухте съдържанието на глава трета. Не виждам желаещи за изказване.

Моля, гласувайте съдържанието на глава трета.

Със 178 гласували за, 1 против, 1 въздържал се се приема и глава трета.

Остават Преходните и заключителните разпоредби.

ДОКЛАДЧИК ИВАН ТЕНЕВ: "Преходни и заключителни разпоредби.

1. Този закон отменя Закона за финансов контрол /обнародван в "Известия", бр.91 от 11.X.1960 г., изменен с ДВ, бр.32 от 1977 г., ДВ, бр.57 от 1978 г., ДВ, бр.27 от 1986 г./.

2. В Гражданския процесуален кодекс се правят следните изменения.

1. В чл.299, ал.1 изразът "от органите на Министерството на финансите и държавния контрол или от органите на ведомствения финансово-стопански контрол" се заменя с "от органите на Министерството на финансите, ведомствения

вения финансово-стопански контрол и съответната Сметна палата".

2. Чл.299, ал.2 се отменя.

3. В чл.300, ал.4 се заличава второто изречение.

4. В чл.300, ал.5 думите "Министерство на финансите" се заменят със "съответната Сметна палата".

3. Изпълнението на закона се възлага на председателя на Върховната сметна палата и на Министерския съвет."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте Преходните и заключителните разпоредби.

Със 158 гласа за, 2 против, 2 въздържали се Преходните и заключителните разпоредби се приемат. С това Законът за Сметната палата се приема. (*Ръкопляскания*)

(*Текстът на закона - Приложение 3, II*)

Има думата господин Тенев.

ИВАН ТЕНЕВ: От името на Комисията по икономическата политика искам да изкажа благодарност на всички народни представители. Със закона, който приехме току-що, ние възстановяваме една изключително важна институция в нашата страна, която трябва да покаже висока отговорност именно за целесъобразно изразходване на държавния бюджет.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Искам да ви предложа да решим още един много важен въпрос. Има официално предложение от Комисията по икономическата политика.

Комисията по икономическата политика предлага за председател на Върховната сметна палата на Република България да бъде избран проф. д-р Михаил Динев. Проф. Динев е известен и утвърден специалист в областта на контрола и Комисията по икономическата политика намира, че той е най-подходящият засега кандидат за тази длъжност. Въпросът е съгласуван с всички, както виждам тук, парламентарни групи. Има и БСП, и ДПС, и БЗНС, и Социал-демократическата партия, и БЗНС "Никола Петков". Ако няма възражение да гласуваме.

Моля, гласувайте за избирането на проф. д-р Михаил Динев за председател на Върховната сметна палата.

Със 162 гласа за, 3 против, 10 въздържали се се приема предложението за председател на Върховната сметна палата да бъде избран проф. д-р Михаил Динев.

Преминаваме към

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПЕНСИИТЕ

Има думата господин Каракачанов.

ДОКЛАДЧИК ДОНЧО КАРАКАЧАНОВ: Уважаемо председателство, уважаеми госпожи и господа народни представители! Неотдавна в Комисията по труда, социалната защита и осигуряването на гражданите пристигна предложение за законопроект за изменение Закона за пенсиите. Комисията го разгледа и излизаме със следното предложение за Закона за изменение и допълнение на Закона за пенсиите.

В # 1 се създава нов чл. 5а със следното съдържание: "Висшите държавни служители на изборна работа по списък, утвърден от Народното събрание, и народните представители след Седмото Велико народно събрание добиват право на пенсия на 50-годишна възраст и 20 години трудов стаж за жените и 55-годишна възраст и 25 години трудов стаж за мъжете, ако имат най-малко един пълен мандат."

2. Чл. 47б, ал. 3 думите "500 лева месечно" се заменят с "двойния размер на минималната месечна заплата, определена за страната."

Преходни и заключителни разпоредби.

3.

1. Народните представители от Седмото Велико Народно събрание придобиват право на пенсия при условията и възраст и трудов стаж, посочени в чл. 5а от този закон или могат да поискат определяне на нова пенсия.

2. Размерът на определената нова пенсия на лицата по предходната алинея се изчислява от средното брутно трудово възнаграждение, получено по време на техния мандат."

Искам да дам кратки пояснения с две-три изречения. В комисията разгледахме най-подробно какво е положението в другите европейски страни. Почти навсякъде този въпрос е решен много по-благоприятно от онова, което сега се предлага, като законопроект. Освен това направихме справка колко пенсионери народни представители имаме в Народното събрание и какви са те. Трябва да ви кажа, че почти 80 процента от пенсионерите във Великото Народно събрание са хора, които са минали през лагерите и затворите, и които получават минимална пенсия.

Третият въпрос. Не можеше вече на този етап, когато минималната работна заплата надхвърля 500 лева, тавагът 500 лева да остане и за в бъдеще. Това бяха мотивите, които комисията имаше предвид, когато с почти пълно мнозинство гласува предложението от вас закон.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Джеров.

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господа народни представители! Раздаденият материал носи името на Законодателната комисия, което показва, че предложенията, които бяха внесени от народните представители, са обсъдени от Законодателната комисия и тя дава своето положително становище.

Тук трябва да помислим върху два въпроса. Единият е чл.5а, който дава право на пенсия на висшите държавни служители на изборна работа по списък, утвърден от Народното събрание. На второ място, народните представители след Седмото Велико Народно събрание, при съответните условия.

Вторият въпрос, който разглеждахме беше: при сегашното положение минималният размер на пенсията е 500 лева месечно. Ако това беше правено минималната година и се целеше и политически ефект от тази сума, сега тези 500 лева се явяват пречка. Виждаме какво е положението, цените вървят напред, инфлацията е налице. При положение, че предходното Народно събрание е затвърдило максималния размер от 500 лева това се явява пречка и не би могло да бъде възприето. При това положение поставяме на вашето внимание тези два основни въпроса. Едното, касаещо висшите държавни служители на изборна работа, народни представители след Седмото народно събрание и в предходните разпоредби народните представители от Седмото Народно събрание. Това е единият комплекс от въпроси.

Вторият е за максималния размер. Вместо твърдо 500 лева се предлага двойният размер на минималната месечна работна заплата, определена за страната. Това означава винаги да има възможност за вариране според това каква е месечната работна заплата.

Предлагам да гласуваме така предложения законопроект на първо четене, а след това на второ четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли желаещи за изказване? Заповядайте.

ТЕОДОР ГЯУРОВ: Смятам, че с изключение на изменението по чл.47, всичко останало е позор за нашия парламент и аз няма да гласувам за този закон.

(Шум и възгласи в залата: "Да гласуваме, да гласуваме!")

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към гласуване на новия чл.5а, на първо четене, съдържанието му го знаете. Най-напред заглавието.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Не, тъй като се касае за първо четене, аз не зная дали има изказващи се или не, това е въпрос на господин пред-

седателя, ако няма изказващи се, становища, възражения, бихме могли да го поставим на гласуване на първо четене по принцип. И ако вземем решение можем да минем и на второ четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на Закона за пенсиите по принцип.

Със 158 гласа - за, 9 - против, и 15 - въздържали се се приема законопроектът на първо четене по принцип.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение 4. I)

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме и второто.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Моля да бъде поставен на гласуване въпросът да преминем и към второ четене. Няма предложения, няма възражения, тъй че бихме могли в рамките на предложените текстове, да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте за второ четене на този закон.

Със 156 гласа - за, 6 - против, и 8 - въздържали се, се приема да се гласува и на второто четене.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Започваме второто четене. Заглавието не трябва да бъде гласувано, защото се отнася до изменение и допълнение на съществуващ закон.

Преминавам към трите параграфа на законопроекта за изменение и допълнение на Закона за пенсиите. Ако искате, бихме могли наведнъж да гласуваме и трите параграфа. Мисля, че възражения няма от страна на народните представители. Ще ви докладвам трите параграфа.

"# 1. Създава се нов чл.5а със следното съдържание:

Чл.5а. Висшите държавни служители на изборна работа по списък, утвърден от Народното събрание и народните представители след Седмото Велико Народно събрание добиват право на пенсия на 50-годишна възраст и 20 години трудов стаж за жените и на 55-годишна възраст и 25 години трудов стаж за мъжете, ако имат най-малко един пълен мандат.

2. В чл.47б, ал.3 думите "500 лв. месечно" се заменят с думите "двойния размер на минималната месечна работна заплата, определена за страната."

Преходни и заключителни разпоредби.

3, ал.1. Народните представители от Седмото Велико Народно събрание придобиват право на пенсия при условията за възраст и трудов стаж, посочени в чл.5 от този закон или могат да поискат определяне на нова пенсия.

Ал.2. Размерът на определената нова пенсия на лицата по предходната

алиней се изчислява от средномесечното брутно трудово възнаграждение, получавано през времето на техния мандат."

Това е съдържанието, господин председател, на предложените # 1, 2 и 3.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Петър Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: Уважаеми колеги, трябва да ви кажа, че не виждам никакво основание за намаляване на възрастта за пенсиониране на изброените категории служители. Могат спокойно да се пенсионира на 60 и на 55 години, както всички останали граждани.

Второ, в мен възниква въпросът какво означава "които са изкарали един пълен мандат на Народното събрание"? Ами, ако по някаква причина, както много наши колеги, са били освободени 1 или 2 месеца преди завършването на това събрание?

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА: Няма право...

ПЕТЪР БЕРОН: Лови ли ги този закон? Трябва да са стояли до последния ден на събранието. А ако са стачкували през това време? Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Филип Боков.

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря господин председателю, аз искам да внеса процедурно предложение членовете на този закон на второ четене да се гласуват разделно. Съображенията ми са, че с този закон се създават отново привилегии за определени хора.

РЕПЛИКИ ОТ ЗАЛАТА (*много силен шум и възгласи*): Няма такова нещо!

ФИЛИП БОКОВ: Аз не зная дали няма такова, но тези, които казват сега "няма такова", викаха много силно против привилегиите. Създаваме нови активни борци, нещо, което според мен е недопустимо и не е достойно това Велико Народно събрание с този закон да завърши своята работа.

Предложението ми е да бъдат гласувани отделно параграфите в този законопроект.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Добре. Пристъпваме към гласуване на # 1.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: # 1, да го чета ли наново? (*Гласове от залата: "Не, не!"*) Значи сега трябва да подложим на гласуване # 1, който се отнася до създаване на нов чл.5а.

ВЕЛИКО ВЕЛИКОВ (*от място*): Един Боков ли ще ни командва тук?!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Не, гласуваме за # 1... (*Шум и викове в залата*)

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Аз мисля, че докато спорим, можем да свършим повече работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Гласуваме за # 1...

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: ... с който се създава нов чл.5а, който докладвах преди малко.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Гласуваме, гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Гласувайте.

Със 155 гласа - за, 11 - против, и 20 - въздържали се, # 1 се приема.
2.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: # 2, който се отнася до чл.47б, ал.3: думите "500 лева" се заменят с "двойния размер на минималната месечна работна заплата, определена за страната".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте!

Със 172 гласа за, против 3 и въздържали се 10 приема се # 2.
3.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следва # 3 за народните представители от Седмото Велико Народно събрание. Да го чета ли?

ГЛАСОВЕ: Не. Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Това са две алинеи.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да, това са двете алинеи на # 3.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте!

Със 141 гласа за, против 14 и въздържали се 18 приема се и # 3. С това се приема и целият закон.

(Текстът на закона - Приложение 4, II)

Преминаваме към следващата точка от дневния ред:

Законопроект за Българската академия на науките

Константин Косев има думата.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Уважаеми народни представители, позволете ми да ви представя Закона за Българската академия на науките, който е многократно обсъждан в Комисията за наука и образование и в подкомисията за наука. *(Шум в залата)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля за тишина!

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Закон за Българската академия на науките.

Чл.1, ал.1. Българската академия на науките е национална автономна организация за научни изследвания, която обхваща академичните институти и други самостоятелни структурни звена.

Ал.2. Българската академия на науките обединява академиците и член-кореспондентите от страната, хабилиитирани учени от академичните институти, както и чуждестранни членове.

Ал.3. Българската академия на науките е юридическо лице.

Чл.2, ал.1. Българската академия на науките участва в развитието на науката в съответствие с общочовешките ценности и националните интереси и съдейства за умножаване на духовните и материалните богатства на българския народ.

Ал.2. Българската академия на науките:

1. извършва фундаментални изследвания и подготовка на висококвалифицирани специалисти, самостоятелно и съвместно с висши училища.

(Петър Берон: "Няма защо да се изчита целият закон на първо четене. Само няколко думи кажете.")

Законопроектът е раздаден. Имахте възможност да се запознаете с всички членове и алинеи. Искам само да кажа следното. Такъв закон е крайно наложителен, тъй като последният закон е изработен от 1974 г. БАН се упреква, и може би с право за това, че много трудно успява да извърши своето преустройство и да бъде в синхрон с изискванията на новото време. Една от най-важните причини в това отношение е този закон, по който тя се ръководи от 1974 г. и след това с допълнителен закон от 1957 г. След това БАН се управлява фактически с укази по познатия ви вече начин.

Така че, мисля ще изразя общото впечатление и убеждение, че е крайно наложително, за да може Българската академия на науките да извърши съответните структурни преустройства и да се превърне в една модерна научна организация да бъде приет този закон, който ви предлагаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли някой да вземе думата? Господин Томов.

НИКОЛА ТОМОВ: Уважаеми дами и господа народни представители! Аз искам да подкрепя направеното предложение за нов закон за Българската академия на науките, който дава възможност академията да се изгради на нов принцип като организация, която обединява свободни и самостоятелни научни учреждения.

Има няколко характерни особености в закона, които дават възможност да стане една комплексна обединяваща организация и която дава възможност за голяма представителност с участие в ръководството на БАН от всички институти, включени в нейната система.

Също така се предвиждат и по-значими демократични, не по-значими, а съвсем нови демократични права на общото събрание на академията. Също така се решава въпросът и за собствеността на БАН.

Тук в продължение на редица години от нейното съществуване родолюбиви българи са предоставяли завещания, които са използвани по различни други направления.

Аз мисля и ви подканям да гласуваме за приемането на първо четене предлагания проект.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имате думата, господин Тодоров.

ТОДОР ТОДОРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги народни представители! Искам да кажа следното.

На нас ни е необходим закон за науката, а не половинчати закони за БАН, закон за Селскостопанската академия, друг ще иска Закон за Медицинската академия, трети ще иска Закон за Военната академия и затова аз искам да ви призова, уважаеми колеги, за един разумен истински подход като парламентаристи. Недейте сега в последния ден да помрачаваме истината и състоянието на нашия парламент.

Аз призовавам да прекратим тази долна, позорна игра с приемане на някакъв псевдозакон за Българската академия на науките. *(Надежда Илчева от място: "Какви думи използвате! Засрамете се от поведението си!")* На нас ни е необходим истински закон за науката. А този нов закон за науката ще го създаде бъдещото Народно събрание.

Затова призовавам да се провери поименно кворумът в нашето Народно събрание. Поименно! Много ви моля поименно!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Петър Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: За съжаление ще трябва да опонирам на уважаемия господин Тодоров. Ние имаме пужда от Закон за Българската академия на науките. Българската академия на науките е изобщо най-старата институция в нашата страна - научна и всякаква друга, и заслужава уважение. Тя е огромно предприятие, огромна система и ние ѝ дължим този закон, независимо от това, че Закон за науката ще трябва да се изработи, но той се работи вече десет години, няма да стане скоро, а Българската академия на науките трябва да функционира и то незабавно.

Трябва да започне разглеждането на излишните структури в нея. Трябва да се въведе дълбока демократизация и така нататък. За всички тези неща е нужен закон. Както е нужен закон за устройството на университети, на висшето образование, така е нужен и специален закон за БАН. Едното не изключва другото.

По-общият закон за науката в бъдеще, когато се приготви - приготви, но сега ви призовавам да приемем този закон за БАН, въпреки всички възражения, които има към него и които зная. На този етап законът е необходим.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Стефан Стоилов.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Господин председател, уважаеми колеги! Абсолютно несправедлива оценка беше дадена на предложения законопроект. Това че е нужен закон, за какъвто пледира господин Тодоров, не е основание да се отрича необходимостта от приемане на един устройствен закон.

Второ, върху този закон работи комисията начело със своя председател, съвместно с хора от академията. Върху този закон е положен много труд, както обърна внимание господин Берон. Отразени са различни виждания и мнения. Той е кратък, защото е устройствен закон и никакви основания нямат рече като тази, която току-що чухме, че бъдещият парламент трябва да се занимава с тези неща.

Възниква въпрос защо не сегашният, след като законът се търкаля в комисията от близо половин година, след като на съвместно заседание на комисията и представители на Българската академия на науките с привличане на депутати от всички политически групи и формации, този проект беше приет единодушно.

Призовавам ви да продължим работата по предложения законопроект.

ТОДОР ТОДОРОВ (от място): Предлагам да се гласува моето предложение за проверка на кворума.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля депутатите, които са излезли, да бъдат повикани, защото предстои гласуване. Продължава обсъждането.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! Настъпват много сериозни социално-икономически промени в развитието на нашата страна, в които науката ще играе и трябва да играе водеща роля. Аз смятам, че в това отношение определен дял се пада на Българската академия на науките. За да може тя да бъде способна и в състояние да изпълнява новите си задачи, трябва да има съответно нова законова база и ние сме длъжни да подкрепим /аз апелирам да го подкрепим/ този закон.

Бих се обърнала специално към господин Тодоров: първо, трябва да ви кажа, че съм много изненадана от поведението на един български учен към един такъв закон. Господин Тодоров, трябва да ви кажа, че не случайно българският народ е поставил на едно място Великото Народно събрание, просветата в лицето на университета, Българската академия на науките, освобождението на България и църквата. Най-малко ние, учените, можем да имаме такова отрицателно отношение към тези инстанции и към тяхното развитие.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля народните представители да влязат, след малко ще проверим кворума, за да продължим без прекъсване. В противен случай ще трябва да отлагаме заседанието за следобяд.

Има думата господин Воденичаров.

РУМЕН ВОДЕНИЧАРОВ: Уважаеми господа народни представители! Подкрепям мнението, че трябва да гласуваме на първо четене Закона за Българската академия на науките. Емоционалният изблик на господин Тодоров ми прилича на вчерашния изблик на господин Татарлъ, на когото излезе пяна на устата. Няма място за такива емоционални изблици. Всяка държава има своя национална академия. Ние не трябва да правим изключение. Това, към което трябва да се стремим, е в тази академия да царства действително академичният дух и нещата в нея да се развиват демократично - по пътя на естествения подбор на всичко най-способно от тази нация.

Лично аз също съм бил служител на Българската академия на науките и може би имам повече основание да се чувствам обиден от някои решения, когато съм бил такъв, но това не означава, че ще защитавам никакви персонални цели, каквито си е поставил господин Тодоров, изглежда.

Призовавам всички народни представители да гласуваме на първо четене Закона за БАН.

Изобщо ми се струва, че в този последен ден е неетично /от формална гледна точка може би е правилно/ да се иска непрекъснатата проверка на кворума.

ТОДОР ТОДОРОВ (от място): Аз настоявам за това. Голям популист сте Вие, господине.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля народните представители да влязат в залата. Проверка на кворума. Имаме още работа, която може би ще свършим за около един час, ако останем по местата си.

Между другото, ще бъде жалко, ако не решим следното: от Министерския съвет е внесено предложение "на основание чл.27 от Закона за пенсиите да се отпусне пенсия за особени заслуги в размер на 500 лева на проф. Петко Венедиков". Трябва да решим и този въпрос, макар и внесен в последния момент.

Продължаваме проверката на кворума. Моля, народните представители да заемат местата си.

Ще ви прочета справка, съобщение, което ще ви спести известни трудности:

Първо, за хотелите: "депутатите при освобождаване на стаите трябва да уведомяват хотелската администрация и отдел "Финансово-стопански" на Великото Народно събрание - тел. 22-20. По изключение депутати, които имат неотложни ангажименти в София, могат да ползват хотелите до 13 октомври."

Това решихме вчера след срещата с депутати.

Освен това в хотел "Люблин" ще бъдат осигурени 10-15 стаи за общо ползване от депутати при необходимост. До 13 октомври т.г. е срокът.

Заплатите за м. октомври и обезщетение за неизползван платен отпуск ще

се изплащат от 21 до 23 октомври включително.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: По-бавно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Заплатата за м. октомври и обезщетение за неизползван платен отпуск ще се изплащат от 21 до 23 октомври включително. До 21 октомври трябва да се представят декларации за окончателно отчитане на средствата за допълнителни разходи на депутатите, така наречените "две трети".

Освен това, депутатите, които ще се пенсионира, /това вече е уредено/ да представят своевременно документи в служба "Личен състав" на Великото Народно събрание.

И така, проверяваме кворума. Ще продължим нашата работа без прекъсване.

ТОДОР ТОДОРОВ (от място): Съмнявам се в кворума. Поисках поименно да се провери.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: За поименна проверка ще ни трябва два часа. Поименно го има вътре в списъка. Кворумът беше 195. Четирима депутати освободихме днес. Имаме кворум. *(Частични ръкопляскания)*

И така, продължаваме нашата работа. Предложението е да се гласува на първо четене законопроекта за Българската академия на науките.

Моля, гласувайте.

Със 144 за, против 11 и въздържаха се 11 е приет на първо четене законопроекта за Българската академия на науките.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложения 5, 1)

При това положение, тъй като не са направени никакви предложения за промени, моля да гласувате, за да преминем на второ четене на законопроекта за Българската академия на науките.

КРАСИМИР ПЕТРОВ: Имам процедурно изказване. Въпросът ми е кой внесе законопроекта в залата. На текста, който е раздален, няма входящ номер, няма подпис на законопроекта.

Вторият въпрос ми е дали текстът е минал през Законодателната комисия.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да! Не!

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Вчера госпожа Елка Константинова ми каза, че законопроекта е минал изцяло и изцяло е одобрен от комисията, но тя не е могла да присъства. Нейната комисия го внесе.

ПЕТЪР БЕРОН: Отговарям: официални вносители сме проф. Кръстю Горанов и моя молост. Законопроектът беше разглеждан на съвместно заседание на ръководствата на Българската академия на науките и комисията, съответно поправен и представен в този вид.

КОНСТАНТИН КОСЕВ: Искам да добавя и това, че законопроекът беше разглеждан неколkokратно на няколко заседания на Комисията за наука и образование в присъствието и на госпожа Елка Константинова. Той беше обстойно обсъждан и приет единодушно с гласуване.

НАДЕЖДА ИЛЧЕВА (от място): Ние гласуваме в момента.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Продължаваме гласуването.

Със 129 за, 10 против и 7 въздържали се предложението за второ четене на законопроекта се приема.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Интересува ме дали този закон е минал през Комисията по икономическата политика. В тази комисия в продължение на няколко месеца се биехме за данъци, такси, промени в редица съществуващи закони и сега изведнъж по отношение на цялата Академия на науките се прилага едно изключително привилегировано положение, а именно освобождаването от данъци.

Интелектуалната собственост може да носи такива приходи, че в момента е много трудно да се вземе някакво отношение по този закон без становището на Комисията по икономическата политика. Съжалявам много, но лично аз не мога да гласувам този член 12, без да зная какво е становището на комисията. Моля ви, това е съвсем съществен въпрос.

КОНСТАНТИН КОСЕВ: Искам да поясня, че този закон беше изработван съвместно с членове на Комисията по икономическата политика. Освен това целият му текст е съгласуван специално с Министерството на финансите, което също е взело участие в подработката на този законопроект.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: В краен случай, ако има някои членове, които няма да се приемат, ще ги махнем и толкова.

Има думата господин Берон.

ПЕТЪР БЕРОН: Струва ми се, колеги, че ако има някакви членове, които предизвикват възражение тук, това са именно тези за данъчното облагане на академията и стопанската ѝ дейност. Бихме могли евентуално да си спестим някои от тях, ако те са причина да не се приеме законът.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Пристъпваме към приемането на закона член по член.

Има думата господин Косев.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Отново подчертавам, че в изработването на този проект много активно участваха хора от Комисията по икономическата политика и от Министерството на финансите.

"Закон за Българската академия на науките."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте заглавието.

Със 133 гласа за, 2 - против, 7 - въздържали се заглавието се приема.

Има думата господин Косев.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Колеги, за тези, които имат някакво колебание във връзка с финансово-стопанските аспекти, които се третира в закона, искам да кажа, че в изработването му участва лично министърът на финансите господин Костов.

"Чл.1. Ал.1. Българската академия на науките /БАН/ е национална автономна организация за научни изследвания, която обхваща академичните институти и други самостоятелни структурни звена.

Ал.2. Българската академия на науките обединява академиците и член-кореспондентите от страната, хабилитирани учени от академичните институти, както и чуждестранни членове.

Ал.3. Българската академия на науките е юридическо лице."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли бележки по чл.1? - Няма. Моля гласувайте чл.1.

Със 128 гласа за, 8 - против и 7 - въздържали се приема се чл.1.

Има думата господин Косев.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.2. Ал.1. Българската академия на науките участва в развитието на науката в съответствие с общочовешките ценности и националните интереси и съдейства за умножаване на духовните и материалните богатства на българския народ.

Ал.2. Българската академия на науките:

1. извършва фундаментални изследвания и подготовка на висококвалифицирани специалисти, самостоятелно и съвместно с висшите училища;
2. изследва историята, езика и литературата на българския народ и приносите му в световната култура;
3. разработва прогнози и дългосрочни програми за обществено-икономическото, научно-техническото, екологичното, социалното и културното развитие на страната;
4. дава становища и оценки за проекти и програми от национално значение;
5. издава научни трудове и популяризира научните изследвания;
6. извършва производствено-търговска и друга дейност, свързани с провежданите от нея научни изследвания и приложението на научните резултати."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли желаещи да се изкажат? - Няма.

Моля, гласувайте текста на чл.2.

Със 120 гласа за, против - 11, 9 - въздържали се се приема текстът на чл.2.

Има думата господин Косев.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.3, ал.1. Българската академия на науките осъществява своята дейност въз основа на законите и на устав.

Ал.2. Българската академия на науките публикува годишни отчети за своята научна и финансова дейност."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте чл.3.

Със 123 гласували за, 7 против, 7 въздържали се се приема чл.3.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.4. Уставът на Българската академия на науките урежда нейното устройство и управление, реда за създаване, преобразуване и закриване на научните институти и другите самостоятелни звена, както и други въпроси, свързани с предмета на дейността на академията."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте и чл.4.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Уважаеми колеги, във връзка с тук направеното изказване затова, че е необходим и Закон за науката, искам да направя едно малко пояснение: В бъдещия Закон за науката, за който вече има разработени варианти и навярно ще се доработват, се има предвид този закон като цяло да се инкорпорира в общия текст на бъдещия Закон за науката. Така че да не ви смущава това, че това се извежда пред скоба един вид, за да може да се върши работа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Прекратете гласуването и обявете резултата.

Със 138 гласували за, 3 против, 8 въздържали се чл.4 се приема.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.5, ал.1. Висш орган за ръководство и управление на Българската академия на науките е нейното Общо събрание. Неговите членове се избират от учените с научна степен или звание от академичните институти. За членове на общото събрание могат да бъдат избрани хабилитирани учени, доктори на науките, член-кореспонденти и академици.

Ал.2. Общото събрание на Българската академия на науките приема и изменя нейния устав.

Ал.3. Общото събрание избира председателя и заместник-председатели, главния научен секретар, членовете на управителния съвет на Българската академия на науките. За председател на Академията се избира академик или член-кореспондент."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте и чл.5. Тук между другото за първи път се въвежда и правото да бъде избран член-кореспондент за председател на Академията на науките, което трябва да ви кажа пре-

дизвика малка революция дори в академията.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: И освен това се дава възможност членовете на Общото събрание да се избират от самите институти, което е съобразено с демократичните принципи.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте!

Със 121 гласували за, 9 против, 6 въздържали се приема се и чл.5.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.6, ал.1. Научните институти и другите самостоятелни звена на Българската академия на науките извършват фундаментални научни изследвания, подготовка на кадри, приложна и технологична дейност.

Ал.2. Директорите на институти и другите самостоятелни звена се избират чрез конкурс при условия, определени от устава."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте и чл.6.

Със 126 гласували за, 6 против и 4 въздържали се се приема и чл.6.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.7. Българската академия на науките избира академиците, член-кореспондентите и чуждестранните членове в областта на науката, културата и изкуството. Изборът се извършва от академиците по ред, начин и условия, определени от правилник, утвърден от събранието на академиците и член-кореспондентите. Броят на академиците не може да надвишава 80 души, а на член-кореспондентите - 120 души."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте и този член. Той не предизвиква никакви съмнения.

Със 115 гласували за, 12 против и 9 въздържали се се приема и този член.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.8, ал.1. Академиците и член-кореспондентите могат да работят на шатна длъжност до навършването на 70-годишна възраст, след което на тях се запазват условия за научна дейност и подготовка на научни кадри. Академиците и член-кореспондентите получават допълнително пожизнено месечно възнаграждение в размер, определен от правителството.

Ал.2. Професорите, старшите научни сътрудници I степен и докторите на науките могат да работят на шатна длъжност до навършване на 65-годишна възраст, след което на тях, по решение на съответния научен съвет се запазват условията за научна дейност и подготовка на научни кадри."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте чл.8. Това са известни положения.

Със 127 гласували за, 8 против и 2 въздържали се се приема и чл.8.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.9. Българската академия на науките и самостоятелните ѝ научни звена установяват и развиват връзки и сът-

рудничество с академии, висши училища и други организации от страната и чужбина."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, това толкова е естествено, гласувайте и за чл.9.

Със 123 гласа за, 8 - против и 4 - въздържали се приема се чл.9.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.10. Ал.1. Имуществото на Българската академия на науките и на самостоятелните ѝ звена включва право на собственост и други вещни права, вземания, ценни книжа, патенти, дарения, дялово участие в стопански организации и сдружения и други права и задължения.

Ал.2. Народното събрание предоставя в собственост на Българската академия на науките стопанисваните от нея държавни терени, сгради, машини, съоръжения, апаратура, книжен фонд, парични средства и други движими вещи. Разпореждането с това имущество може да се извършва само в интерес на академията и с решение на Общото събрание.

Ал.3. Недвижимите имоти на академията се отчуждават само с решение на Народното събрание.

Ал.4. Министърът на финансите осъществява контрол по реда и начина на стопанисване и разпореждане върху предоставеното от държавата в собственост на БАН имущество."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля гласувайте чл.10.

Преди малко дадох гласност на някои битови въпроси за народните представители, но смятам, че уредихме и въпроса за пътуванията. Народните представители ще могат да ползват личните си карти за безплатно пътуване до 1 ноември, за да дойдат спокойно да си уредят тук нещата. Този въпрос също е уреден. Моля, гласувайте.

Със 125 гласа за, 6 - против и 6 - въздържали се се приема чл.10.

Член 11.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.11. Ал.1. Българската академия на науките има самостоятелен бюджет.

Ал.2. Приходите по бюджета на Българската академия на науките, включително и за капитални вложения са от:

1. субсидии от държавния бюджет, утвърден със закон, приет от Народното събрание;
2. приходи по сключени договори за изследователски проекти, предложени от компетентни държавни органи, фирми и други организации;
3. приходи от реализация на интелектуални и други продукти;
4. постъпления от спомоществователи и дарения.

Ал.3. Средствата по бюджета на Българската академия на науките се изразходват за:

1. финансиране на научноизследователската дейност;
2. подготовка на кадри за науката;
3. развитие на материалната база;
4. издръжка на общоакадемичните дейности."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте и чл.11, предпоследен.

Със 132 гласа за, 7 - против и 3 - въздържали се приема се чл.11.

Член 12.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Чл.12. Ал.1. Българската академия на науките и нейните самостоятелни научни звена се освобождават от данъци за реализираните от тях приходи в българска и чуждестранна валута.

Ал.2. По предложение на ръководството на БАН правителството може да освобождава от данъци фирми към институтите или академията, които комерсиализират научни резултати, да прави данъчни облекчения на научно-производствените предприятия, фирмите и другите стопански звена към академията, които работят по Търговския закон.

Ал.3. Всички имоти и фондове на Българската академия на науките, както и направените в нейна полза завещания и дарения се освобождават от данъци, такси, мита и др. фискални тежести.

Ал.4. Печатни произведения, научни уреди, апаратура, материали и други предмети, които академията внася или изнася от страната с оглед на прякото осигуряване на научноизследователската си дейност, се освобождават от данъци и мита.

Ал.5. Средствата, с които стопанските организации от страната и чужбина подпомагат научната дейност на академията и нейните звена, се приспадат от печалбата им преди нейното облагане с данъци."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли белажки, моля гласувайте чл.12.

Със 132 гласа за, 7 - против и 8 - въздържали се приема се чл.12.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: "Преходни и заключителни разпоредби.

1. Отменя Закона за Българската академия на науките от 1949 г. и Указ N 1029 от 1973 г., изменен с Указ N 1105 от 1977 г., с който се утвърждава Уставът на Българската академия на науките.

2. В двумесечен срок от датата на влизането на закона в сила се формира съставът на Общото събрание на Българската академия на науките, което

на първата си сесия приема устава. Общото събрание, което приема устава се състои от 200 члена. До приемането на новия устав се прилага сега действащият.

3. Изпълнението на този закон се възлага на председателя на Българската академия на науките."

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте преходните и заключителните разпоредби. А, има предложение, не Ви видях.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Уважаеми народни представители, правя предложение към преходните и заключителните разпоредби да се добави # 4 със следното съдържание: "В срок три месеца от публикуването на закона в "Държавен вестник" БАН да приеме нов правилник за избиране на академици и член-кореспонденти, съобразен с демократичните процеси, и за отнемане на присвоени звания по политически заслуги през тоталитарния режим.

Изборите през 1991 г. да се отложат и да се проведат по новия правилник."

Правя това предложение във връзка с това, че в Чехия, Унгария, Полша и в другите страни от бившия социалистически лагер преразгледаха тези неща и отнеха някои звания, това не е масово явление, на политически лидери, на които са присвоени звания на академици и т.н. Благодаря.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Може ли да дам някои пояснения във връзка с това?

Първо, начинът за избиране на академици или член-кореспонденти се регламентира с Устава на БАН и това ще бъде съответно направено. А що се отнася до направеното предложение да бъде отнето звание на досегашни членове на академията, искам да кажа, че точно обратният принцип се възприема - че не може по политически съображения нито да се присъжда, нито да се отнема такова звание. Даже искам да ви съобща, че в момента се обсъжда въпросът в Българската академия на науките, в ръководството на БАН и има направено предложение да бъдат възстановени научните звания посмъртно на онези учени, на които след 9 септември по политически причини им бе отнето това звание. Изобщо не може да се бърка политиката в науката. Трябва да се сложи край на тази неблагоприятна и порочна практика и тенденция.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте преходните и заключителните разпоредби едно, две и три сега, а след това ще вземем отношение към това, което предложи Трифон Георгиев още веднъж да се разгледа както трябва.

Искам да припомня тук този скандален случай със Съветската академия на науките със Сахаров, на който искаха да бъде отнето званието "Академик" по политически причини и за Айнщайн, и други прецеденти има в това отно-

шение. Изобщо не бива да се бърка оттук нататък науката и политиката. Това са две различни неща.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Те са ръка за ръка.

Може да се направи преразглеждане на този състав от академици и член-кореспонденти.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, прекратете гласуването и дайте резултата.

Приемат се параграфите първи, втори и трети със 137 гласа за, 7 - против, 6 - въздържали се.

Моля ви се сега елате, Трифон Георгиев, да видим точно, кажете го как е.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Професор Трифон Георгиев прави предложение да бъде отнето званието на членове-кореспонденти, академици, на хора, които са политически компроментирани, аз така разбирам.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ: Тук става въпрос дадени звания на политически дейци, които са били повече политически дейци, отколкото научни дейци. (*Велико Великов от място: "Кой ще го прецени?"*) Ще го преценят академичите и т.н. (*Велко Вълканов: "Ако са били агенти на Държавна сигурност?"*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: И царят е бил член на Академията. Хайде да не се връщаме назад.

ДОКЛАДЧИК КОНСТАНТИН КОСЕВ: Да, и цар Борис III също е бил член на Българската академия на науките. Според мен това предложение е трудно осъществимо на практика и не бива да създаваме такива прецеденти.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Петър Берон има думата.

ПЕТЪР БЕРОН: Ясни са благородните подбуди на професор Трифон Георгиев, но трябва да ви кажа, че от сегашните академици и член-кореспонденти май има само четирима души, доколкото знам, от академичите, които не са членове на бившата БКП, БСП, по една или друга причина. Кой ще преценява тези хора? Не могат майори да преценяват генералите. И трябва пак академици да ги преценяват. Кой са тези академици? Пак бивши комунисти.

Така че влизаме в един порочен кръг. Това просто практически не може да се осъществи. Ще трябва да ги оставим да си измрат по живо по здраво.

Така че наистина спомнете си за Богдан Филев, който беше затрит от регистрите на Академията с всичките му трудове по археология, за Андрей Топчев и за кой ли не още. Тези хора сега се възстановяват един по един, затова защото не може да се задраскват от списъците на Академията по политически конюнктурни причини, каквито и ще да са. Нито Лисенко го махнаха, нито Сахаров. Не можем да си играем на тези преобразования.

Затова сега нека си остане, както е, пък по-нататък всеки ще си намери мяс-

тото.

(Велико Великов от място: "Нали го гласувахме, а сега правим говорилня.")

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Ние гласувахме тези параграфи, а сега предложението е да има допълнителен параграф. Сега ще решим въпроса. Господин Стоянов има думата.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Искам да внеса известна яснота. Струва ми се, че господин Георгиев тук искаше да каже следното. Той поддържаше съвсем същия принцип, който казахте и Вие - науката трябва да бъде отделена от политиката. Но това, което той застъпи, е именно последователното провеждане на този принцип. Да се погледне внимателно и на тези, на които званията са дадени не за научни постижения, а поради политическата конюнктура и от политически съображения, точно тези звания да бъдат отнети. Именно за това ставаше дума - за последователно провеждане на този принцип. За нищо друго.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоилов има думата.

СТЕФАН СТОИЛОВ: Отново сме свидетели на опити за едно пренатягане. Извинете ме, но обикновено през тези 12 месеца бях свидетел на такива пренатягания от хора, които трябва малко по-спържани да бъдат, тъй като не са били носители на чистата проба морал.

Второ, във връзка с бележката на господин Берон. Той не може да не се съгласи, аз не съм носител на такива звания, но той не може да не се съгласи, че академици и член-кореспонденти в България не са такива поради това, че са били членове на БКП, а просто това са хора, които са носители все пак на опази култура, на онези знания, с които България е била представлявана. (Петър Берон от място: "Просто може би е съвпадение.") Има такива, но те не са представителната част на това тяло, което работеше и продължава да работи. (Петър Берон от място: "Аз защитах Вашата теза.") Така че не смесвайте тези две неща и не се опитвайте винаги да правите такава една нечистоплътна политика.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Стоянов, искам само да Ви обясня, че участвувах на заседание на Академията, където се постави въпрос за реабилитацията на учени, които бяха извадени. Но същевременно мога да ви кажа, ако погледнете още при основаването на Академията, при всички случаи имаше не само учени, а имаше и хора заслужили революционери, революционни демократи, включително и след това през цялото време на съществуване Академията, ако трябва да чистим, и посмъртно ли да изваждаме академици, които са били избирани. Разбирате ли какво става.

Една част от тези, които неправилно и незаслужено са влезли, те са вече починали. Между младите почти няма. Аз искам да ви кажа, че влизаме в ед-

на политическа разпра, която няма доникъде да ни доведе.

СТЕФАН СТОЯНОВ: Една реплика. Аз не зная с каква цел се смесват тези неща. Аз не казах, че поддържам становището на господин Георгиев, просто казвам, че тук се допуска едно грешно тълкувание на неговото становище. Не съм се изказал в подкрепа нито на неговото становище, нито в подкрепа на противното становище.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля ви да приключим тази дискусия.

Господин Георгиев, уверявам Ви, че Академията поначало допуска общо взето малки извращения в тази насока. Недейте забравя, че след 9-ти септември Академията беше съставена само от, примерно безпартийни, знаете каква цедилка беше. Аз съм от 1950 година в Академията. Дайте да не разискваме повече.

Законът се приема.

(Текстът на закона - Приложение 5, II)

КОНСТАНТИН КОСЕВ: Уважаеми колеги, разрешете ми от името на Комисията по наука и образование да ви изкажа голямата си благодарност, че проявихте такова търпение и бяхте така любезни да изслушате и да приемете този закон. Един от малкото закони, който третира духовната сфера, и мисля, заслужаване си усилията да приемем този закон. *(Ръкопляскания)*

ПЕТЪР БЕРОН: Като съвносител на закона и аз ви благодаря. Поздравявам моите 43-ма колеги от БАН, които са в състава на това Велико Народно събрание, и желая на всички кандидати за новото Народно събрание успех на предстоящите избори.

Благодаря ви. *(Ръкопляскания)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Имаме още няколко малки пункта, които ще минем много бързо. Господин Джеров, една секунда.

Дотогава може ли да вземем решение по следното предложение на Министерския съвет: да се отпусне пенсия за особени заслуги на професор Петко Венедиков в размер на 500 лева, подписано от председателя Димитър Попов, главен секретар Иван Минев и н-к отдел Величков.

Моля, гласувайте това предложение!

Със 128 гласа за, против 6, въздържали се 7 Народното събрание решава да отпусне пенсия за особени заслуги в размер на 500 лева на професор Петко Венедиков.

Господин Джеров има думата. Много ви моля. Тези точки са много кратки, трябва да ги приемем. Става дума за едно тълкувателно решение и законопроект за изменение и допълнение на Закона за отменяне на укази и реше-

ния за участие на български военен контингент в операции на ООН. Много ви моля!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Първо, ако ми разрешите, Закон за изменение и допълнение на Закона за отменяне на укази N 4 от 74 г., N 606 от 77 г., N 3407 от 84 г.

Законопроектът е раздален на уважаемите народни представители. В мотивите сме изтъкнали, че със Закона за отменяне на укази 4, 606 и 3407 и неговото изменение, което ние направихме в началото на нашата работа, беше уредена военната служба на младежите със средно образование.

С предложението сега законопроект се цели уреждането на военната служба по реда на указ 3407 от 84 г. на младежите, завършили висше образование. Законопроектът предвижда лицата, подлежащи на военна служба по специалностите, определени в т. 1 на посочения указ, да преминават само четиримесечно военно обучение и да работят по придобитата специалност непрекъснато в продължение на 5 години.

Внесеният и предложен законопроект е съгласуван с министъра на отбраната. Минал е и през Законодателната комисия. Има становище и на Комисията по национална сигурност в положителен смисъл. Моля, същият да бъде гласуван. Той има един-единствен параграф, като съгласно него # 2 се изменя: "Младежите, които работят по вече сключени договори, въз основа на отменените укази са изпълнили или ще изпълнят редовната си военна служба в следните случаи:

1. по указите, посочени в # 1, т. 1 и 2, ако са работили или ще работят непрекъснато в продължение на три години;

2. по чл.1 от указ N 3407 от 84 г. след като преминат четиримесечно военно обучение и работят по придобитата специалност непрекъснато в продължение на 5 години, а по чл.2 от същия указ, ако работят непрекъснато в продължение на три години."

Това е съдържанието на предложението законопроект за първо четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Мисля, че разисквания едва ли са нужни. Моля да се приеме този законопроект на първо четене. Моля, които са съгласни с това, да гласуват.

Със 126 гласа за, 2 против, въздържаха се няма приема се на първо четене Законът за отменяне на укази N 4 от 74 г., N 606 от 77 г. и N 3407 от 84 г.

(Мотивите и текстът на законопроекта - Приложение 6, I)

Много ви моля, предвид на това, че не се направиха никакви промени, да гласувате да пристъпим още на това заседание към второ гласуване на този законопроект. Моля, гласувайте!

Със 113 гласа за, против 4, въздържали се няма, приема се да пристъпим към второ четене. Имате думата, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ще го прочета наново, за да гласуваме на второ четене. Имаме само един параграф единствен, който има следното съдържание. # 2 се изменя, както следва:

"# 2. Младежите, които работят по вече сключени договори, въз основа на отменените укази са изпълнили или ще изпълнят редовната си военна служба в следните случаи:

1. по указите, посочени в # 1, т. 1 и 2, ако са работили или ще работят непрекъснато в продължение на три години;

2. по чл.1 от указ N 3407 от 84 г. след като преминат четиримесечно военно обучение и работят по придобитата специалност непрекъснато в продължение на 5 години, а по чл.2 от същия указ, ако работят непрекъснато в продължение на 3 години."

Моля да бъде поставен на гласуване така прочетеният параграф единствен, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, пристъпете към гласуване на този параграф.

Със 131 гласа за, против 1, въздържал се 1, приема се Законът за изменение и допълнение на Закона за отменяне на укази N 4 от 74 г., N 606 от 77 г. и N 3407 от 84 г.

(Текстът на закона - Приложение 6, II)

Господин Джеров, сега законопроекта за отмяна на Закона за държавния арбитраж с един член.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да преминем към тази точка от дневния ред. Законопроектът е раздален на 19 септември т.г. Предлага се отмяна на Закона за държавния арбитраж.

Държавния арбитраж беше създаден с оглед на това да обслужва социалистическите предприятия. Законът е влязъл в сила през 1950 г. Мотивите: /ще използвам 2-3 цитата, за да докажа необходимостта от отмяна на този закон/...

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Ясно е!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ако е ясно, в такъв случай смятам за съвсем съвременно и необходимо, още повече, че в момента съществуването на арбитража се явява пречка в правораздаването. Той е за уреждане на споровете между социалистическите предприятия. Такива вече не съществуват.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Нужно е да се отмени, за да може да се прехвърлят кадрите и в някои отношения да започнат да работят по тър-

говските закони.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ако няма изказвания по този въпрос...

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Няма изказвания. Моля, гласувайте по принцип за приемането на този Закон за отмяна на Закона за държавния арбитраж на първо четене.

Със 123 гласа за, 1 против, няма въздържали се, приема се на първо четене законопроекта.

(Мотивите и текста на законопроекта - Приложение 7, I)

Със 122 гласа - за, 1 - против, няма въздържали се - приема се да се пристъпи към гласуване на второ четене на Закона за отмяна на Закона за държавния арбитраж.

Господин Джеров, имате думата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Закон за отмяна на Закона за държавния арбитраж.

"Член единствен. Законът за държавния арбитраж се отменя.

Преходни и заключителни разпоредби.

1. Висящите към влизането в сила на този закон арбитражни дела пред окръжните, ведомствените държавни арбитражи се решават от тях по досегашния ред в 2-месечен срок.

2. Върховният държавен арбитраж разглежда и приключва всички молби за преглед по реда на надзора, както и всички арбитражни дела, които са постъпили или образувани до датата на влизане в сила на този закон в 5-месечен срок.

3, ал.1. Постановените от окръжните /ведомствените/ държавни арбитражи решения по арбитражни дела до влизането в сила на този закон, за които не е изтекъл срокът по чл.23, ал.2 от Закона за държавния арбитраж, подлежат на преглед по реда на надзора пред Върховния държавен арбитраж.

Ал.2. Постановените от окръжните /ведомствените/ държавни арбитражни решения по арбитражни дела в срока по # 1 подлежат на преглед по реда на надзора по досегашния ред пред Върховния държавен арбитраж.

4. Решенията на Върховния държавен арбитраж, постановени по надзорни дела и дела за отмяна на влезли в сила при арбитражни решения, не подлежат на преглед по реда на надзора пред Върховния съд.

5. Министерският съвет да разпредели между Министерството на пра

восьдието и Върховния съд бюджета, щата и имуществото на Върховния държавен арбитраж и окръжните държавни арбитражи.

Изпълнението на този закон се възлага на министъра на правосъдието."

Това е съдържанието на закона.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Велко Вълканов иска думата.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Искам да попитам този законопроект бил ли е разглеждан в Законодателната комисия, с участието на кои лица, защото ми се струва, че въпросът е твърде голям, за да се реши в рамките на 1-2 минути.

Беше ли поканен проф. Големинов? Той участва ли в заседанието на Законодателната комисия? Струва ми се, че така е много "афиф" работа. Отменя се една институция на бърза ръка, тихомълком, във време, когато никой не е тук...

Аз няма да гласувам така.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Аз се учудвам, че заместник-председателят на Законодателната комисия може да постави въпроса по този начин тук.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ (от място): Аз не зная господин Големинов да е канен на заседание.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ще Ви отговоря. При разглеждането на законопроекта в Законодателната комисия присъствуваше заместник-главният арбитър, председателят на Върховния съд, министърът на правосъдието и не си спомням кой беше представител на Главната прокуратура.

Освен това присъствуваха и други членове, сега в момента не мога да отговоря на този въпрос.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Искам само да обърна внимание на това обстоятелство, че министър Пенчо Пенев преди да го освободим се обади и каза, че обстоятелствата и животът налагат час по-скоро да се реши този въпрос, за да могат да пристъпят към действие.

Моля, да се пристъпи към гласуване на прочетения законопроект с единствен член и Преходните и заключителните разпоредби. Моля, гласувайте.

126 - за, няма против, въздържали се - 3, приема се.

(Текстът на закона - Приложение 7, II)

Кой ще докладва по следващата точка?

Има думата господин Борис Колев.

БОРИС КОЛЕВ: Решение за тълкуване на чл.23, ал.1 във връзка с & 4 от Преходните и заключителните разпоредби от Закона за местното самоуправление и местната администрация. Този проект е разглеждан в комисията и ние сме го обсъждали.

Великото Народно събрание, на основание чл.86, ал.1 от Конституцията на Република България по повод искане на Министерския съвет за тълкуване

РЕШИ:

На 13 октомври т.г. ще бъдат произведени избори за общински съветници. Съгласно чл.23, ал.1 общинският съвет се свиква на първо заседание в 14-дневен срок след избирането му от околийския управител. Параграф 4 от Преходните и заключителните разпоредби на същия закон предвижда, че околийските управители ще бъдат назначени след извършването на новото административно-териториално деление на страната ни до края на 1992 г. До изтичането на 14-дневния срок по чл.23, ал.1 ще бъдат назначени само областните управители. За да могат новите общински съвети да бъдат свикани на първо заседание в 14-дневен срок след избирането им правомощията на околийските управители следва да бъдат осъществени от съответния областен управител. Това правомощие на областния управител е аналогично на правото му по негово искане да се свиква на заседание Общинският съвет, съгласно чл.23, ал.2, т.5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация. Поради това до назначаване на околийски управител Общинският съвет се свиква в 14-дневен срок след избирането му на първо заседание от областния управител.

Господин председател, това е текстът, който предлагаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Мисля, че няма бележки по него. Моля, гласувайте това тълкувателно решение.

Със 120 гласа за, 1 против, няма въздържали се, се приема решение за тълкуване на чл.23, ал.1 във връзка с # 4 от Преходните и заключителните разпоредби от Закона за местното самоуправление и местната администрация.

Има думата господин Дърмов да прочете решение за участие на български военен контингент в операции на ООН по поддържане на мира.

МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Уважаеми колеги, на свое заседание от 1 октомври 1991 г. Комисията по националната сигурност на Народното събрание разглежда решение N 227 на Министерския съвет за участие на един пехотен батальон, а не както госпожа Терзиева каза един полк, от доброволци в операции на ООН по поддържане на мира.

Като отчита настоящата роля на Организацията на обединените нации в поддържане на световния мир и сигурност, както и значителните положителни резултати, отбелязани в уреждането на редица регионални конфликти, като изхожда от обстоятелството, че операциите на ООН за поддържане на мира се утвърждават като едно от най-перспективните направления за повишаване

ефективността на миротворческата дейност на организацията в съвременните условия и като отчита качествено новите възможности за тяхното приложение с превантивна цел, както и във връзка с проблема за сигурността и защитата суверенитета на малките държави, комисията изразява следното становище.

1. Дава съгласие Република България да участва с един пехотен батальон от доброволци в операциите на ООН по поддържане на мира и настоява всеки конкретен случай за използване на български военен контингент да бъде обсъждан и решаван по отделно в съответствие с чл.84, т.11 от Конституцията на Република България, като решението се взема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет.

2. Министерският съвет да създаде организация за подбора, подготовката и участието на батальона в операциите на ООН по поддържане на мира и да осигури необходимите за тази цел средства.

В тази връзка ние предлагаме на вашето внимание следния проект за решение.

Решение за участие на български военен контингент в операциите на ООН по поддържане на мира.

Великото Народно събрание на основание чл.86, ал.1 и чл.84, т.11 от Конституцията на Република България

РЕШИ:

1. Разрешава Република България да участва с един пехотен батальон от доброволци в операциите на ООН по поддържане на мира. Личният състав да се набира по доброволчески принцип при стриктно спазване на изискванията на ООН. Използуването на българския военен контингент във всеки конкретен случай се решава в съответствие с чл.84, т.11 от Конституцията на Република България.

2. Министерският съвет да създаде организация за подбора, подготовката и участието на батальона в операциите на ООН по поддържане на мира и осигури необходимите за тази цел средства.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има ли бележки?

Има думата господин Черешаров.

БОЯН ЧЕРЕШАРОВ: Колеги, предлагам да поставим едно ограничително условие към текста на първото изречение на чл.1. Предлагам следния текст: "Разрешава Република България да участва с един пехотен батальон в операции на Организацията на обединените нации по поддържане на мира извън те-

риторията на Балканския полуостров". Смятам, че имаме достатъчно голяма историческа обремененост във взаимоотношенията ни със съседните нам страни и не е необходимо с участието на български военни да доналиваме масло в огъня, който и без нас достатъчно буйно гори. Това е предложението ми и моля да бъде подкрепен. (*Ръкопляскания*)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата Георги Желев.

ГЕОРГИ ЖЕЛЕВ: Уважаеми дами и господа! Аз съм от тези, които рядко са си позволявали да вземат думата. Преди известно време си позволих да внеса един законопроект върху темата, за която сега дискутираме. Защото още миналата година, когато ставаше въпрос за нашето евентуално участие с такива ограничени сили във войната в Персийския залив за мен беше ясно, че при ситуацията, в която се намира сега парламентът на прехода между правителства и различни формирования на властта ще се получат вакуумни условия във властта и е възможно да има злоупотреби с нашето участие в такива мероприятия.

Особено се безпокоя, че е възможно в бъдеще да бъдем намесени в конфликт - било на страната на някои от съседните страни, като например в югославския конфликт, или на Юг, поради което мисля, че нашият парламент не бива да се ограничава с правнотехническото средство решение, а трябва да приеме закон.

Такъв закон има в САЩ и той е добре регламентиран.

ГЛАС ОТ ЗАЛАТА: Няма време сега.

ГЕОРГИ ЖЕЛЕВ: Добре, ако вие считате, че това е достатъчно, за нас трябва да остане отговорността, че сме създали прецедент, при който може по такъв елементарен начин страната да бъде ангажирана в толкова многозначително действие. Ще спомена само, че страни като Япония и Федералната република не си позволяват по този начин да решават въпроса за участието си във въоръжените конфликти зад граница.

Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Бахнев.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Уважаеми народни представители, разрешете да споделя с вас някои мисли, които са отговор на предишните две изказвания.

Първо, смятам за необходимо да дам информация, че обикновено, казвам обикновено, имайки предвид цялата история на използването на силите за поддържане на мира от Организацията на обединените нации, не се изпращат контингенти на съседните страни в зоната на конфликта. Това е правило, което досега не е било нарушавано.

Второ. Доколкото става въпрос за Япония и Германия, те имат особено

мнение и особени задължения що се отнася до техните мирни договори.

Трето. Искам да кажа, че решението, което сега може да приемем не решава въпроса за участието на този контингент в операциите на силите по поддържането на мира. Решението ще бъде взето, първо, от Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации, след това от Военния комитет към Съвета за сигурност, който има представителен характер, и след това ние, като Народно събрание ще вземем решение за участие на този контингент в една или друга операция. Така че това, което сега ще вземем, като решение, е да имаме винаги готов контингент за участие и по принцип сме съгласни да участвуваме в операцията по поддържането на мира.

Занимавах се с този въпрос през 60-те и началото на 70-те години. Правих предложение за наше участие в тези сили и за мое щастие в последния ден на парламента ние ще вземем такова решение - България да има куража да реши да участва в тези сили.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Има думата господин Атанасов.

БОГДАН АТАНАСОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Аз бих искал да задам въпрос дали това ще утежнява - нашето участие в "Сините каски" на ООН, дали това ще утежни нашия бюджет? Ако да - смятам, че не бива да участвуваме. Ако ООН поеме тези разходи - които са изключително големи, аз смятам, че трябва да се интегрираме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Господин Бахнев изрази готовност да отговори. Нека да се чуе, за да няма слухове.

ЮЛИЙ БАХНЕВ: Извинявайте, може би съм пропуснал, трябва да се знае, че и финансовите въпроси се решават по същата процедура, по която аз ви обясних. Тоест финансовите въпроси всеки път се решават отделно, за всяка операция по поддържане на мира се решава отделно. Кои страни колко плащат и колко ще плащат се решава отделно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: При това положение, господин Дърмов, да пристъпим вече към гласуване.

ДОКЛАДЧИК МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Уважаеми колеги, господин Бахнев достатъчно пространно аргументира. Но що се отнася до вашето допълнение, аз мисля, че то има някакъв политически смисъл и ако искате първоначално да гласуваме така предложението от комисията текст, а след това направеното от господина допълнение, както е по процедура.

СТЕФАН СТОИЛОВ (от място): С оглед на политическата обстановка сега е добре да гласуваме това ограничение.

ДОКЛАДЧИК МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Да. Аз точно това подчертах. Не възразявам срещу направеното предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Значи остава: "... извън територията на Балканския полуостров".

ДОКЛАДЧИК МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Засега без "извън територията на Балканския полуостров".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте.

76 гласували за, 22 против, 24 въздържали се. Вижте какво - не става въпрос за кворума, а става въпрос, че не стигат половината от този кворум, който имахме - бяха сто деветдесет и няколко души. Не се приема!

ДОКЛАДЧИК МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Това е така предложеният текст без допълнението.

ПЕТЪР БЕРОН (от място): Дайте да го гласуваме с допълнението.

ДОКЛАДЧИК МИРОСЛАВ ДЪРМОВ: Тогава да подложим на гласуване втория вариант, като в т.1 "Разрешава Република България да участва с един пехотен батальон в операциите на ООН по поддържане на мира /добавим/ извън територията на Балканския полуостров".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Моля, гласувайте сега втория вариант.

77 гласували за, 26 против, 20 въздържали се - не се приема.

Две думи само от моя страна, ако позволите. Две минути. Не бива да се разделям без няколко думи още.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО СЛОВО

Смятам, че няма да бъде правилно ние сами да даваме оценка, и то в пленарна зала, за извършеното от самите нас. Нека оставим това на други, по-малко ангажирани в дейността на Великото Народно събрание, пък и на времето.

Своето убеждение за постиженията на Великото Народно събрание аз изложих, в това число и за слабите му страни в статия още на 20 септември 1991 г. Затова ще си позволя тук единственото, което смятам, че имам право да сторя, а именно - да се обърна с думи на благодарност към всички онези, които участваха в тази зала с желание да се осъществяват основните задачи, поставени пред Великото Народно събрание, за което те бяха избрани.

Резултатът е налице. Постави се солиден политически и правен фундамент на парламентарната демокрация. Това стана възможно, защото депутатите се издигнаха над партийни виждания, за да се стигне до взаимноприемливи решения в интерес на страната. Така или иначе, въпреки трудностите, диалог се установи. Това беше единственият възможен път в този парламент за намиране на решение и придвижване напред на обществото ни.

Приети бяха редица важни законодателни актове, предназначени да улеснят извършването на дълбоки промени в политическия, икономическия и со-

пиалния живот на страната. Най-голямото постижение на парламента е изработването на Конституцията на Република България, приета с огромно мнозинство. Конституцията провъзгласи верността на българския народ към общочовешките ценности: свобода, мир, хуманизъм, равенство, справедливост и търпимост. Тя издигна като върховен принцип правата на личността и провъзгласи решимостта България да бъде демократична, правова и социална държава.

И накрая, според мен дължим благодарност и на цялата администрация, на всички служители на Народното събрание, които през целия този период активно допринесоха за резултатна работа на парламента.

Да живее парламентът! *(Звъни)* *(Всички стават и продължително ръкопляскаат)*

ПЕТЪР БЕРОН: Да живее Бюрото на парламента и неговият председател академик Тодоров! *(Ръкопляскация)*

ПРЕДСЕДАТЕЛ НИКОЛАЙ ТОДОРОВ: Трифон Георгиев предлага да направим снимка, ако сте съгласни. Приема се.

Закривам последното заседание.

(Закрито в 14 ч. и 3 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Николай Тодоров